ՆՈՐ ՅԱՌԱՋ

ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

horiZon | HÉBDOMADAIRE ARMÉNIEN – Supplément en français | ARMENIAN WEEKLY – English supplement

VOL. 42 / No.26-27 (2160-2161), 8+4+4+4+16 էջ / $1.75

23-30 ՆՈՅԵՄԲԵՐ /23-30 NOVEMBRE /23-30 NOVEMBER 2020

ՀՅԴ Բիւրոյի Յայտարարութիւնը

2020 *թուականի նոյեմբերի 10-ին Հայաստանի Հանրապետութեան վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանի կողմից պատերազմը դադարեցնելու մասին ստորագրուած յայտարարութիւնը ոչ այլ ինչ է, քան պարտուողական եւ նուաստացուցիչ մի փաստաթուղթ, որը ո՛չ միայն մեծագոյն յանցագործութիւն է հայրենիքի եւ ողջ հայ ազգի շահերի, իղձերի եւ նպատակների նկատմամբ, այլ, նաեւ, միանշանակօրէն վտանգում եւ ոտնահարում է հայ ժողովրդի ներկայ եւ գալիք սերունդների անկախ, անվտանգ եւ զարգացող երկրում ապրելու, եւ արժանապատիւ ապագայ կառուցելու բացարձակ իրաւունքը։*

Հայաստանի եւ Արցախի ամբողջական անձնատուութեան (կապիտուլեացիայի) մասին դատապարտելի եւ անընդունելի այս փաստաթուղթն առաջացրել է հայ ժողովրդի ընդվզումն ու ցասումը, որի արդարացի պահանջը, կացութիւնը փրկելու նպատակով Նիկոլ Փաշինեանի անյապաղ հեռացումն է։

Համաժողովրդական ընդվզման խորապատկերին, պատասխանատուութիւնից խուսափելու, սեփական իշխանութիւնը երկարաձգելու եւ բռնի միջոցներով համաժողովրդական ընդվզումը լռեցնելու նպատակով, իշխող վարչախումբը սկսել է ձերբակալել ընդդիմադիր կուսակցութիւնների ղեկավարներին եւ այլ հանրային գործիչներին։

Խստօրէն դատապարտելով հակաօրինական ձերբակալութիւնները՝ վստահեցնում ենք, որ նման արարքներով անհնար է զսպել համաժողովրդական բողոքի եւ ցասման արդար ալիքը։

Միեւնոյն ժամանակ, կենսական ենք համարում, եռակողմ յայտարարութեամբ նախատեսուած քայլերի իրականացման շուրջ եւ առհասարակ Արցախի հիմնահարցի կարգաւորման յաջորդ փուլերի բանակցութիւններին՝ Հայաստանի եւ Արցախի Հանրապետութիւնների, ընդհանրապէս հայ ժողովրդի շահերը արժանաւոր կերպով պաշտպանելու հնարաւորութիւն ստեղծելու համար՝ վարչապետ Փաշինեանի հրաժարականը այդ պաշտօնից։

Վարչապետի հրաժարականը կը վկայի այն մասին, որ նա իր անձնական քաղաքական փառասիրութիւնը կը ստորադասի ազգային-պետական շահին։ Եթէ իսկապէս վարչապետը եռակողմ յայտարարութիւնը ստորագրել է հայրենիքի մնացորդացի փրկութեան նպատակով, նոյն տրամաբանութեամբ նա պիտի հեռանայ իր պաշտօնից՝ հնարաւորութիւն տալով քաղաքական դաշտին միաւորելու ազգային ամբողջ ներուժը եւ դուրս գալու այս իրավիճակից։

Զգուշացնում ենք վարչապետին՝ իր բռնութիւններով, հալածանքներով եւ սադրանքներով երկիրը չտանել ապակայունացման։ Կոչ ենք անում մեր ժողովրդին լինել զգօն եւ չտրուել սադրանքների։

Առնուազն ինքը՝ վարչապետը, շատ լաւ գիտի ՀՅ Դաշնակցութեան անսակարկ ու անմնացորդ նուիրումը հայրենիքին, պատերազմի առաջին իսկ ժամերից հէնց իրեն՝ վարչապետին յայտնած մեր պատրաստակամութիւնը՝ մեր միջեւ բոլոր տարաձայնութիւնները դէն դնելու եւ հայոց բանակին զինուորագրուելու Դաշնակցութեան ողջ կառոյցի յանձնառութիւնը եւ այդ պատրաստակամութիւնն ու յանձնառութիւնը հետագայ օրերին ռազմաճակատում եւ թիկունքի ներքին ու արտաքին հարթակներում իրագործելու փաստը։

Պատերազմի ամբողջ ընթացքին տարբեր առիթներով այդ մասին ասել ենք վարչապետին։

Վերջապէս, դիմում ենք աշխարհացրիւ մեր երիտասարդութեան չվհատելու, չհիասթափուելու եւ չյուսահատելու. մեր ազգային շահերի պաշտպանութեան համար մեր պայքարը արդար է, եւ յարատեւ պայքարով, թէկուզ երբեմն անյաջող, ի վերջոյ կը հասնենք մեր համազգային նպատակներին։

ՀՅԴ ԲԻՒՐՈ

Բազմահազար Հայորդիներ Մերժեցին Յանձնուողական Համաձայնագիրը Եւ Պահանջեցին Փաշինեանի Հրաժարականը

11 *նոյեմբերին Ազատութեան հրապարակին վրայ կազմակերպութեամբ* 17 *ընդդիմադիր կուսակցութիւններու խորհուրդին տեղի ունեցաւ բազմամարդ հանրահաւաք, որուն ընթացքին ընդդիմադիր կուսակցութիւններու ներկայացուցիչներն ու ներկաները պահանջեցին վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանի հրաժարականը եւ ձեւակերպեցին իրենց պահանջները։*

Կազմակերպող կուսակցութիւններն են՝ «Ազատութիւն», «Ազգային անվտանգութիւն», «Ազգային օրակարգ», «Ազգային ժողովրդավարական միութիւն», «Ազգային համաձայնութիւն», «Ալեանս առաջադիմական ցենտրիստական», «Բարգաւաճ Հայաստան», «Դեմոկրատական այլընտրանք», «Երկիր ծիրանի», «Հայ յեղափոխական դաշնակցութիւն», «Համերաշխութիւն», «Հայաստանի ժողովրդավարական ազատական միութիւն», «Հայաստանի Հանրապետական», «Հայաստանի քրիստոնեայ-դեմոկրատական միութիւն» «Հայրենիք», «Մէկ Հայաստան», «Սահմանադրական իրաւունք միութիւն» կուսակցութիւնները։

Հաւաքէն առաջ Հայաստանի ոստիկանութիւնը հրապարակած էր հաղորդագրութիւն մը, որուն մէջ նշած, որ երկրին մէջ տիրող ռազմական դրութեան պատճառով հաւաքները արգիլուած են։ Հանրահաւաքը տեղի ունեցաւ ինչպէս որ որոշուած էր՝ Ազատութեան հրապարակին վրայ։

Հաւաքէն բերման ենթարկուեցան 129 *քաղաքացիներ, ինչպէս նաեւ հասարակական, քաղաքական եւ կուսակցական գործիչներ։*

Ազատութեան հրապարակէն ցուցարարները քայլերթով ուղղուեցան դէպի կառավարութեան շէնք, ուրմէ ետք՝ Ազգային ժողով, ուր կրկին վանկարկեցին՝ «Նիկոլ, դաւաճան»։

Գանատայի Լաւալ քաղաքը ճանչցաւ Արցախի անկախութիւնը

Գանատայի Քեպէգ նահանգի Լաւալ քաղաքի Նոյեմբեր 4-ին կայացած քաղաքապետական խորհուրդի նիստի ընթացքին, քաղաքապետական խորհուրդը միաձայնութեամբ վաւերացուց յատուկ բանաձեւ, որ կը ճանչնայ Արցախի անկախութիւնը։ Բանաձեւի գլխաւոր կէտով խորհուրդը կը ճանչնայ Արցախի ժողովուրդի ինքնորոշման իրաւունքը։

Բանաձեւին մէջ կը դատապարտուի Արցախի դէմ ուղղուած թուրք-ատրպէյճանական ռազմական յարձակումը եւ կոչ կ՚ուղղուի Գանատայի դաշնակցային կառավարութեան եւ Քեպէգ նահանգի կառավարութեան, որպէսզի սատարեն Արցախի հակամարտութեան գծով միջազգային մարդասիրական օրէնքներու գործադրման։

Al★Nejmah
MIDDLE EASTERN SUPERMARKET
NOW OPEN
Սեփականատէր
Յարութ Սիփան
Ընտանեկան բացառիկ գործառնութիւն
ուր կը գտնէք ձեր բոլոր կարիքները
ուտելիքներու վերաբերեալ
IN HOUSE
COFFEE ROASTING & GRINDING
ROASTING FRESH NUTS
SESAME GRINDING TO MAKE FRESH TAHINA
TANOOR BREAD & IRAQI SAMOON
Սուրճ աղալ եւ խարկել
Հնտեղէն աղալ օրական դրութեամբ
Շուշմայ աղալ եւ թահինի պատրաստել
Թոնիրի հաց եւ իրաքեան սոմուն
Supermarket | Restaurantl I Bakery I Halal Butcher
Վաճառատուն, ճաշարան, փուռ, մսավաճառ
PHONE: 289.232.1200
3085 Hurontario St, Unit 1-6, Mississauga

17 քաղաքական կուսակցութիւններ կը պահանջեն վարչապետին հեռացումը

Հայ ժողովուրդը, խորհրդարանական եւ արտախորհրդարանական քաղաքական ուժեր, մեկտեղել են իրենց կարողականութիւնը՝ դիմագրաւելու հայկական երկու պետութիւններին ուղղուած Թուրք-ադրբեջանական ագրեսիան։

Պատերազմական այս օրերին քաղաքական, դիւանագիտական եւ ռազմական ճակատներում բեկում մտցնելու յորդորով իշխանութիւններին ենք ներկայացրել բազմաթիւ առաջարկութիւններ, այդ թւում իրավիճակի շտկմանն ուղղուած հանդիպումների առաջարկներ, որոնք մնացել են անպատասխան եւ չիրագործուած։

Պատերազմը սաստիկ է, կորուստներն՝ անդառնալի եւ ծանր։ Որպէս պետութիւն եւ ժողովուրդ կանգնած ենք ճակատագրական հանգրուանի առջեւ, որը պահանջում է վճռական գործողութիւններ։ Մինչդեռ, քաղաքական իշխանութիւնների ձեռնարկած քայլերը համարժէք չեն մեր ժողովրդին ուղղուած գոյապահպանական սպառնալիքին։

Այս ընթացքում իշխանութիւնն ի ցոյց դրեց իր բացայայտ անկարողութիւնը, ներքին եւ արտաքին մարտահրաւէրները դիմակայելու անընդունակութիւնը։ Մարդկային եւ տարածքային կորուստները, Հայաստանի դաշնակիցների եւ առաջին հերթին Ռուսաստանի Դաշնութեան հետ ոչ լիարժէք յարաբերութիւններն ակնյայտ են դարձնում գործող իշխանութեան սնանկութիւնը։

Այս իրավիճակի ողջ պատասխանատուութիւնը կրում են քաղաքական իշխանութիւնները, որոնք չձերբազատուեցին անսխալականութեան իրենց բարդոյթից՝ հայկական երկու պետութիւնները կանգնեցնելով ծանր իրողութիւնների, իսկ Արցախը՝ նաեւ տարածքային լրջագոյն կորուստների առջեւ։ Ուստի, իշխանութիւնները զրկուել են հայ ժողովրդին ներկայացնելու քաղաքական եւ բարոյական հիմքերից։

Անդառնալի կորուստները կանխելու համար, պահանջում ենք՝

– ստեղծուած աղետալի վիճակի համար պատասխանատու վարչապետ Փաշինեանի եւ նրա կառավարութեան ժամ առաջ, ինքնակամ եւ անցնցում հեռացումը,

– իրավիճակում բեկում մտցնելու կարողութիւն ունեցող եւ ռազմաքաղաքական խնդիրներ լուծող գործադիր իշխանութեան նոր մարմնի հրատապ ստեղծումը։

Սիրելի հայրենակիցներ,

օրհասական այս պահին մեր պահանջը թելադրուած է հայկական երկու պետութիւնների լինելիութեան հրամայականով եւ այն վստահութեամբ, որ նոր իրավիճակում հայոց անկոտրում բանակն ու միասնական հայ ժողովուրդն ի զօրու են յաղթական ճեղքում ապահովել ռազմաճակատում։

«Ազատութիւն» կուսակցութիւն
«Ազգային անվտանգութիւն» կուսակցութիւն
«Ազգային օրակարգ» կուսակցութիւն
«Ազգային ժողովրդավարական միութիւն» կուսակցութիւն
«Ազգային համաձայնութիւն» կուսակցութիւն
«Ալեանս առաջադիմական ցենտրիստական» կուսակցութիւն
«Բարգաւաճ Հայաստան» կուսակցութիւն
«Դեմոկրատական այլընտրանք» կուսակցութիւն
«Երկիր Ծիրանի» կուսակցութիւն
«Հայ Յեղափոխական Դաշնակցութիւն» կուսակցութիւն
«Համերաշխութիւն» կուսակցութիւն
«Հայաստանի ժողովրդավարական ազատական միութիւն» կուսակցութիւն
«Հայաստանի Հանրապետական» կուսակցութիւն
«Հայաստանի քրիստոնեայ-դեմոկրատական միութիւն» կուսակցութիւն
«Հայրենիք» կուսակցութիւն
«Մեկ Հայաստան» կուսակցութիւն
«Սահմանադրական իրաւունք միութիւն» կուսակցութիւն
09.10.2020 *թ.*

Յակոբ Տէր Խաչատուրեանի Յորդորը ՀՀ Վարչապետին. Անցնցում Հեռացէք Բեմէն

Հայ աշխարհը սահմռկեցուցիչ ցնցումի մէջ է։

Բացայայտուած է այն ահաւոր համաձայնագիրը, որ գաղտնի բանակցութիւներէ ետք միանձնեայ պատասխանատուութեամբ ստորագրած է ՀՀ վարչապետը թշնամիին թողելով անոր յափշտակած Արցախեան հողատարածքները. միաժամանակ խոստացած է յանձնել այլ շրջաններ եւս եւ ընդունած է թշնամիին մնացեալ բոլոր նուաստացուցիչ պայմանները։ Կացութիւն մը, որու նախերգանքը կը զգացուէր օրեր առաջ. այդ պատճառով ալ ընդդիմադիր կուսակցութիւնները կոչ կ'ընէին պրն. Փաշինեանին ինքնակամ հեռանալու իր պաշտօնէն ու չստորագրելու հայ ժողովուրդը նուաստացնող որեւէ փաստաթուղթ, որպէսզի յուսալքուած անձնատուութեան մէկ պահուն հայութեան 30 տարիներու ձեռքբերումներու կարեւոր մասը չզիջուէր թշնամիին։

Բնականաբար կարելի չէ չխոնարհիլ նահատակ հայ զինուորին ու կամաւորին սուրբ յիշատակին առջեւ ու չփառաբանել նուիրումը քաջարի հայ մարտիկին, որ կը շարունակէ իր կեանքի գնով պաշտպանել հայրենի սահմանները։

Պատահածը սակայն պարզապէս թէ' անընդունելի ինքնանէացում է եւ թէ' ազգային աղէտ։

Կ'ակնկալուէր անշուշտ, որ ՀՀ վարչապետը իր այդ քայլին համար խոնարհաբար հայցէր հայ ժողովուրդի ներողամտութիւնը, փորձէր յանցանքն ընդունելով փակել Արցախի գոյամարտի մեծագոյն պարտութեան էջը եւ ժողովուրդին ու պատմութեան դատաստանին յանձնէր ճակատագիրը այն սխալ քայլերուն, որոնք մեզ հասցուցին այս ողբերգութեան։

Բայց փոխան զղջումի պրն. Փաշինեանը նախընտրեց ամէն գնով կառչած մնալ իր աթոռին եւ ամէնուրէք տեսնել մեղաւորներ բացի ինքնիրմէ. նախընտրեց բորբոքել կիրքերը. ինքնարդարացումի յուսահատ ճիգով նոյնիսկ չվարանեցաւ քաղաքացիական ընդհարումներու առաջնորդել ժողովուրդը։ Եւ իշխանութենէն լռելեայն հեռանալու փոխարէն պատերազմ յայտարարեց իր ներքին «թշնամիներուն» դէմ. կրկին ու կրկին բաժանում, թոյն, քինախնդրութիւն ու ատելութիւն սերմանեց. որպէսզի այդ «թշնամիներու» բացայայտումով մոլորեցնէ ժողովուրդը ու շեղէ անոր ուշադրութիւնը ահռելի իրողութենէն։

Պրն. վարչապետ, ժողովուրդին ու հայրենիքին սիրոյն վերջ տուէք այս անընդունելի կացութեան։ Գերադասեցէք ազգային շահերը ձեր անձնական շահերէն եւ անցնցում հեռացէք բեմէն։

ՅԱԿՈԲ ՏԷՐ ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ
ՀՅԴ Բիւրոյի ներկայացուցիչ

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

Ազգակործան Համաձայնագրի որոգայթները

«Ապագան վտանգուած ժողովուրդների վերջին խաղաթուղթը՝ վերադաստիարակութիւնն է»
Գարեգին Նժդեհ

Հայաստանի վարչապետին կողմէ ստորագրուած անձնատուողական ու ազգակործան համաձայնագրին որոգայթներուն խորքը դրոշմուած կը մնայ այն յստակ հարցը՝ թէ ինչպէս 40 օրուան մէջ կորսնցուցինք 40 տարուան ընթացքին ձեռքբերուածն ու արեան գնով շահուածը: Հիմնովին սասանած է յաղթողի մեր հայկեան հոգեկերտուածքը:

Հայոց Ցեղասպանութենէն ետք, Հայ ժողովուրդի պատմագրութեան ամէնէն մթագնուած, դաժան ու գորշ էջերէն մէկը հանդիսացող Նոյեմբեր 9-ի համաձայնագրով, Հայաստանի ու Արցախի գոյատեւելիութիւնը կը դրուի անդառնալի սպառնալիքի տակ: Վերոնշեալ համաձայնագրով խախտած են Արցախի Հանրապետութեան սահմաններու ռազմական անվտանգութեան հիմնարար բոլոր բաղադրիչները, իսկ Հայաստանի պարագային՝ իր հարաւային սահմանագուտը այս ձեւով կը դրուի երկարժամկէտ սպառնալիքի ներքոյ: Հայաստանի Արեւելից կողմանց միջնաբերդ ու պատուար Արցախը՝ համաձայնագրի գործադրման պարագային, աշխարհագրականօրէն կը նօսրանայ ու համընդհանուր պաշարման կ՚ենթարկուի թշնամիին կողմէ:

Յուլիս 2020ին հրապարակուած Հայաստանի Հանրապետութեան Ազգային Անվտանգութեան Ռազմավարութեան հայեցակարգին մէջ կը շեշտադրուի, որ Հայաստանի անվտանգութեան սպառնալիք է Ատրպէյճանի ռազմատենչ եւ յարձակողապաշտ քաղաքականութիւնը, Հայաստանի եւ Արցախի Հանրապետութեանց դէմ ռազմական յարձակումի հաւանականութիւնը, ինչպէս նաեւ Թուրքիոյ ուղղակի կամ անուղղակի ներգրաւուածութիւնը հաւանական առճակատման:

Հայաստանի Հանրապետութեան Ազգային Անվտանգութեան Ռազմավարութեան մէջ տեղ գտած երկու կարեւոր բաղադրիչներ այս պատերազմին չեն իրագործուած. Վերոնշեալ փաստաթուղթի «Ռազմական սպառնալիքների զսպում եւ չէզոքացում» ենթաբաժնով նշուած՝ թիւ 4:16 կէտով՝ «Որպէս Արցախի անվտանգութեան երաշխաւոր՝ Հայաստանի Հանրապետութիւնն իր պաշտպանական քաղաքականութիւնն ուղղում է նաեւ Արցախի անվտանգութեան ապահովմանը»:

Եւ նոյն ենթաբաժնի 4:17 կէտով՝

«Տարածաշրջանային անվտանգութեանը սպառնացող խնդիրները խաղաղ ճանապարհով լուծելու եւ Հայաստանի Հանրապետութեան ու Արցախի դէմ հնարաւոր ագրեսիան զսպելու հրամայականը մեզնից պահանջում է ռազմաքաղաքական սպառնալիքներին դիմագրաւող արդիւնաւէտ պաշտպանա-անվտանգային համակարգի ձեւաւորում»:

Հայաստանի Հանրապետութեան ներկայ իշխանութիւնները, իրենց հետեւողական ձախող քաղաքականութեամբ, ազգն ու պետութիւնը ռազմաքաղաքական անհարկի տեղատուութեան առաջնորդած են: Նման պարագաներու, պատերազմը կորսնցուցած որեւէ պետութեան գործող իշխանութիւններու կամ ղեկավարի այլընտրանքը՝ կամովին հրաժարական ներկայացնելն է եւ քաղաքական բեմէն անցնցում հեռանալն է: Նոյնն է պարագան Հայաստանի այսօրուան իշխանութեանց, որոնք անցնող երկու տարիներու ընթացքին ստորադասեցին ազգային ու պետական շահերը: Ժամանակն է, որ իշխող վարչախումբը ողջախոհութիւնը ունենայ հրաժարելու եւ ճանապարհ բանայ, որպէսզի խոցուած ու բեկուած հայրենիքը հունաւորէ վերականգնման նոր ուղի:

Համաժողովրդային ցասումը արդար է: Ձերբակալութիւնները, հալածանքները, անհանդուրժողութեան հրահրումն ու սերմանումը միայն կ՚առաջնորդեն ազգակործանման: Ատելավառութիւնն ու տարամերժութիւնը միայն կ՚առաջնորդեն ազգային հաւաքական ներուժի ջլատման, հասարակութեան խաւերու միջեւ սուր բեւեռացման, որմէ կրնայ օգտուիլ միա՛յն մեր հայրենիքի թշնամին:

Պահն է ազգային նոր դաւանանք կերտելու: Պահն է Հայաստանի ու աշխարհասփիւռ հայութեամբ մէ՛կ ազգային գաղափարախօսութիւն դաւանող միաձոյլ ազգ կերտելու ու անհանդուրժողութեան ժամանակներէն ետք՝ միասնութիւնը կամովին հաստատագրելու: Պահն է միասնաբար ու համերաշխութեամբ՝ մեր դէմ ծառացած պատմութեան այս նոր մարտահրաւէրը դիմագրաւելու:

Հայաստանի Վարչապետ Նիկոլ Փաշինեան Ազրպէյճանի Հետ Ստորագրեց Յանձնուողական Համաձայնագիրը

Նոյեմբեր 9-ին, Արցախի մէջ բոլոր ռազմաճակատներուն վրայ շարունակուեցան բուռն բախումները հայկական զինեալ ուժերուն եւ ազրպէյճանական նախայարձակ բանակին ու ահաբեկչական վարձկաններուն միջեւ: Առաւել բուռն բախումներ տեղի ունեցան Բերձորի, Շուշիի եւ Մարտունիի ուղղութիւններով: Ամբողջ օրուան ընթացքին Արցախի պաշտպանութեան բանակի զինուորները եւ կամաւորական վաշտերը բուռն դիմադրական կռիւներ մղեցին Շուշիի եւ անոր մերձակայքին մէջ:

Ուշ երեկոյեան Հայաստանի վարչապետ Նիկոլ Փաշինեան յայտարարեց, որ Ռուսիոյ նախագահ Վլատիմիր Փութինի եւ Ազրպէյճանի նախագահ Իլհամ Ալիեւի հետ ստորագրած է պատերազմի դադրեցման համաձայնագիրը (տեսնել լուրին վերջաւորութեան):

Կէս գիշերէն ետք Հայաստանի քաղաքացիներ ինքնաբուխ բողոքի ցոյցերով Երեւանի մէջ Հանրապետութեան հրապարակին վրայ իրենց ընդվզումը արտայայտեցին պարտուողական այս համաձայնագիրի ստորագրութեան դէմ:

Հայաստանի վարչապետ Նիկոլ Փաշինեան դիմատետրի իր էջով գրեց, որ Ռուսիոյ եւ Ազրպէյճանի նախագահներուն հետ ղարաբաղեան պատերազմը ժամը 1:00-էն սկսեալ դադրեցնելու մասին յայտարարութիւն ստորագրած է:

Վարչապետը գրեց.

«Սիրելի՛ հայրենակիցներ, քոյրեր եւ եղբայրներ. անձամբ իմ եւ բոլորիս համար ծանր, չափազանց ծանր որոշում եմ կայացրել:

Ռուսաստանի եւ Ազրպէյճանի նախագահների հետ ղարաբաղեան պատերազմը ժամը 1:00-ից դադարեցնելու մասին յայտարարութիւն եմ ստորագրել: Յայտարարութեան բնագիրը, որ արդէն հրապարակուել է, անասելի ցաւոտ է անձամբ ինձ եւ մեր ժողովրդի համար:

Այդ որոշումը կայացրել եմ ռազմական իրադրութեան խորը վերլուծութեան եւ այդ իրադրութեանը ամենալաւը տիրապետող մարդկանց գնահատականի արդիւնքում: Նաեւ հիմնուելով այն համոզմունքի վրայ, որ ստեղծուած իրավիճակում սա ՀՆԱՐԱՒՈՐ ամենալաւ հանգուցալուծումն է: Այս ամէնի մասին յառաջիկայ օրերին հանդէս կը գամ մանրամասն ուղերձով:

Սա յաղթանակ չէ, բայց չկայ պարտութիւն, քանի դեռ ինքդ քեզ պարտուած չես ճանաչել: Մենք մեզ երբեք պարտուած չենք ճանաչի եւ սա պէտք է դառնայ մեր ազգային համախմբման, վերածննդի դարաշրջանի մեկնարկ:

Մենք պէտք է վերլուծենք մեր անկախութեան տարիները, մեր ապագան ծրագրաւորելու եւ անցեալի սխալները չկրկնելու համար:

Ծնկի եմ իջնում մեր բոլոր նահատակների առաջ: Խոնարհւում եմ մեր բոլոր այն զինուորների, սպաների, զօրավարների, կամաւորների առաջ, ովքեր իրենց կեանքով են պաշտպանել ու պաշտպանում հայրենիքը: Նրանք իրենց անձնուրացութեամբ փրկել են արցախահայութեանը:

Մենք պայքարեցինք մինչեւ վերջ: Եւ մենք յաղթելու ենք: Արցախը կանգուն է:

Կեցցէ՛ Հայաստանը: Կեցցէ՛ Արցախը»:

Արցախի Հանրապետութեան Նախագահ Արայիկ Յարութիւնեան դիմատետրի իր էջին վրայ կատարեց հետեւեալ գրառումը.

«Սիրելի՛ հայրենակիցներ,

Այսօր ամբողջ օրը Հայաստանի վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանի հետ քննարկել ենք պատերազմական գործողութիւնների դադարեցմանն ուղղուած մեր անելիքները: Նախօրօք քննարկումներ եմ ունեցել նաեւ Արցախի Հանրապետութեան Ազգային ժողովի հետ եւ ստացել պատգամաւորների գերակշիռ մեծամասնութեան համաձայնութիւնը: Հաշուի առնելով ներկայ ծանրագոյն վիճակը եւ խուսափելու համար հետագայ մարդկային մեծաքանակ կորուստներից եւ Արցախն ամբողջութեամբ կորցնելուց՝ ես տուել եմ իմ համաձայնութիւնը ժամ առաջ դադարեցնելու պատերազմը: Ինչ վերաբերում է ստորագրուած եռակողմ յայտարարութեանը, ապա դրա վերաբերեալ մանրամասնօրէն հանդէս կը գամ աւելի ուշ:

Իմ խորին ցաւակցութիւններն ու հպարտութիւնն եմ յղում մեր նահատակների հարազատներին ու ողջ ժողովրդին: Մենք դեռ ժամանակ կ՚ունենանք զոհուած հերոսների հարազատների ու մեր զինուորականների հետ երկխօսութիւն ունենալ մեր անելիքների շուրջ: Խոնարհումս բոլոր այն անձանց, ովքեր իրենց փոքրիկ լուման անգամ ներդրեցին հայրենիքի պաշտպանութեան ծանր գործում»:

Ստորագրուած Համաձայնագիրի

Բնագիրը

Յայտարարութիւն՝ Ազրպէյճանի Հանրապետութեան նախագահի, Հայաստանի Հանրապետութեան վարչապետ եւ Ռուսաստանի Դաշնութեան նախագահի

Մենք՝ Ազրպէյճանի Հանրապետութեան նախագահ Ի. Հ. Ալիեւը, Հայաստանի Հանրապետութեան վարչապետ Նիկոլայ Փաշինեանը եւ Ռուսաստանի Դաշնութեան նախագահ Վլատիմիր Փութինը յայտարարեցին հետեւեալը.

1. Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտութեան գօտում յայտարարւում է ամբողջական հրադադարի դրութեան եւ բոլոր ռազմական գործողութիւնների դադար 2020 թուականի նոյեմբերի 10-ի՝ Մոսկուայի ժամանակով 00:00-ից: Ազրպէյճանի Հանրապետութիւնը եւ Հայաստանի Հանրապետութիւնը, այսուհետ՝ կողմեր, կանգ են առնում իրենց դիրքերում:

2. Աղտամի շրջանը եւ Ազրպէյճանի Հանրապետութեան Ղազախի շրջանում հայկական կողմից պահուող տարածքները վերադարձւում են ազրպէյճանական կողմին մինչեւ 2020 թ. նոյեմբերի 20-ը:

3. Լեռնային Ղարաբաղի շփման գծի եւ Լաչինի միջանցքի երկայնքով տեղակայուելու է Ռուսաստանի Դաշնութեան խաղաղապահ զօրակազմը՝ 1960 փոքր զինատեսակներով, 90 զրահամեքենաներով, 380 միաւոր ինքնաշարժներով եւ յատուկ մեքենաներով զինծառայողներ:

4. Ռուսաստանի Դաշնութեան խաղաղապահ զօրակազմի տեղակայումը կատարուելու է Հայաստանի զինուած ուժերի դուրսբերմանը զուգահեռ: Ռուսաստանի Դաշնութեան խաղաղապահ զօրամիաւորման մնալու տեւողութիւնը 5 տարի է՝ յաջորդ 5-ամեայ ժամանակահատուածների համար ինքնաբերաբար երկարաձգմամբ, եթէ կողմերից ոչ մէկը չի յայտարարում սոյն դրոյթի կիրառումը դադարեցնելու մտադրութեան մասին, ժամկէտի լրանալուց 6 ամիս առաջ:

5. Հակամարտութեան կողմերի կողմից համաձայնագրերի կատարման վերահսկողութեան արդիւնաւէտութիւնը բարձրացնելու նպատակով հրադադարի դրութիւնը վերահսկելու համար տեղակայւում է խաղաղապահ կեդրոն:

6. Հայաստանի Հանրապետութիւնը Քելբաջարի շրջանը կը վերադարձնի Ազրպէյճանի Հանրապետութեանը մինչեւ 2020 թ. նոյեմբերի 15-ը, իսկ Լաչինի շրջանը մինչեւ 2020 թ. դեկտեմբերի 1-ը ՝ թողնելով Լաչինի միջանցքը (5 քմ լայնութեամբ), ինչը կ՚ապահովի Լեռնային Ղարաբաղի կապը Հայաստանի հետ եւ միեւնոյն ժամանակ չի վերաբերի Շուշի քաղաքին: Կողմերի համաձայնութեամբ, յառաջիկայ երեք տարիներին որոշուելու է Լաչինի միջանցքի երկայնքով երթեւեկի նոր երթուղու կառուցման ծրագիրը, որն ապահովում է կապը Ստեփանակերտի եւ Հայաստանի միջեւ, հետագայում այդ խաղաղ ճանապարհը պաշտպանելու համար ռուսական խաղաղապահ զօրախմբի վերաբաշխմամբ: Ազրպէյճանի Հանրապետութիւնը երաշխաւորում է Լաչինի միջանցքի երկայնքով երթեւեկի անվտանգութիւնը երկու ուղղութիւններով քաղաքացիների, փոխադրական միջոցների եւ ապրանքների համար:

7. Ներքին տեղահանուած անձինք եւ փախստականները վերադառնում են Լեռնային Ղարաբաղի տարածք եւ յարակից տարածքներ ՄԱԿ-ի փախստականների հարցերով գերագոյն յանձնակատարի գրասենեակի վերահսկողութեան տակ:

8. Իրականացւում է ռազմագերիների եւ այլ ձերբակալուածների եւ մահացածների մարմինների փոխանակում:

9. Տարածաշրջանում բոլոր տնտեսական եւ փոխադրական կապերն ապաշրջափակուած են: Հայաստանի Հանրապետութիւնն ապահովում է փոխադրական կապեր Ազրպէյճանի Հանրապետութեան արեւմտեան շրջանների եւ Նախիջեւանի Ինքնավար Հանրապետութեան միջեւ՝ երկու ուղղութիւններով քաղաքացիների, փոխադրական միջոցների եւ ապրանքների անխոչընդոտ տեղաշարժը կազմակերպելու նպատակով: Փոխադրական հսկողութիւնն իրականացնում են Ռուսաստանի Դաշնութեան ԱԴՏ Սահմանապահ ծառայութեան մարմինները: Կողմերի համաձայնութեամբ կը տրամադրուի Նախիջեւանի Ինքնավար Հանրապետութիւնը Ազրպէյճանի արեւմտեան շրջանների հետ կապող նոր փոխադրական հաղորդակցութիւնների կառուցում:

2020 թուականի նոյեմբեր

ՆԱԽԱԳԱՀ ԱԶՐՊԷՅՃԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ
ՎԱՐՉԱՊԵՏ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ

horiZon
ARMENIAN WEEKLY
VOL. 26 No. 26-27 (1307-1308) NOVEMBER 23-30, 2020

Aram I calls for unity

His Holiness Aram I, Catholicos of the Great House of Cilicia, in an address to all Armenians called for unity.

"Now it's a crucial moment in the modern history of our homeland and people. Our courageous army heroically resisted the Turkish-Azerbaijani-terrorist army. Respect and honor to all our fallen heroes. The war is not over. We need to be vigilant and realistic. Now, and in the future, the people and statehood of Armenia and Artsakh are threatened," said Catholicos Aram I in a video message posted on Facebook on November 14.

Aram I said that the Armenian people must confront the current crisis facing the Armenian people through unity and common sense. He also emphasized that the will of the people must remain a priority at all times.

ARF Bureau statement addresses Trilateral Agreement

The ARF World Bureau issued the following statement:

The statement signed by the Prime Minister of the Republic of Armenia Nikol Pashinyan on November 10, 2020 to end the war is nothing but a defeatist and humiliating document. It is not only a great crime against the interests, desires and goals of the homeland and the entire Armenian nation, but it also unequivocally endangers and violates the absolute right of future generations of the Armenian people to live in an independent, secure and developing country and to build a dignified future.

This reprehensible and unacceptable document on the complete surrender (capitulation) of Armenia and Artsakh has infuriated and angered the Armenian people whose just demand, in order to salvage the situation, is for Nikol Pashinyan to leave without incident.

In the wake of the popular uprising, the ruling regime has begun arresting opposition party leaders and other public figures in order to evade responsibility, extend its rule and silence the people by force. We strongly condemn the illegal arrests and stress that with such actions it is impossible to curb a just wave of popular protest and anger.

At the same time, we consider the resignation of Prime Minister Pashinyan vital for the implementation of the steps envisioned by the trilateral statement and the negotiations on the next stages of the settlement of the Artsakh conflict in general, in order to create an opportunity to defend the interests of the republics of Armenia and Artsakh and the Armenian people in a worthy manner.

The Prime Minister's resignation will signal that he places national interests above his personal political ambitions. If the Prime Minister truly signed the tripartite statement in order to save the remnants of the Homeland, by the same logic he should resign to allow political forces to unify our national potential and emerge from this situation. We caution the Prime Minister not to destabilize the country with his violence, persecution and provocations. We call on our people to be vigilant and not to give in to provocations.

At the very least, the Prime Minister himself knows full well the Armenian Revolutionary Federation (ARF)'s unconditional and unwavering devotion to the Homeland. From the first moments of the war we personally expressed to the Prime Minister our willingness to put aside all our differences and the ARF's readiness to enlist, with its entire structure, in the Armenian Army. In the days that followed, that willingness and responsibility were proven on the battlefield and on the sidelines on internal and external fronts. We conveyed this to the Prime Minister on several occasions during the entire duration of the war.

Finally, we call on our youth around the world not to despair, not to be disappointed and not to discouraged. Our commitment to defend our national interests is unwavering. Through our unrelenting struggle, albeit sometimes unsuccessful, we will finally achieve our national aspirations.

ARMENIAN REVOLUTIONARY FEDERATION BUREAU

November 12, 2020

FM Zohrab Mnatsakanyan resigns

YEREVAN—Armenia's Foreign Minister Zohrab Mnatsakanyan has tendered his resignation, the foreign ministry spokesperson Anna Naghdalyan said, posting a photo of the letter addressed to Prime Minister Nikol Pashinyan.

Prime Minister Nikol Pashinyan rushed to say in parliament on November 16 that it was his decision to dismiss Mnatsakanyan from office.

President Armen Sarkissian signed a decree relieving Mnatsakanyan from his post.

Mnatsakanyan, a career diplomat and Armenia's former Ambassador to the United Nations, was appointed foreign minister after the 2018 popular movement brought Pashinyan to power.

Government's resignation and snap elections are inevitable, says President Armen Sarkissian

YEREVAN — In an address to the nation on November 16, Armenia's President Armen Sarkissian outlined the current situation in Armenia and Artsakh and concluded that snap parliamentary elections and the government's resignation were inevitable, if Armenia is to emerge from the current crisis.

The president said that during the past several days he had held consultations with political forces and pubic figures, as well as leaders of the Diaspora, the overwhelming majority of whom agree that a change in government, pursuant to the Constitution, would provide a dignified way out of the impasse.

He urged the government and the ruling party to assess their own internal capacity and to immediately propose a "roadmap" to snap elections, which will be overseen and managed by an interim "National Accord Government" made up of what he called, "highly qualified" individuals.

Below is the translated text of President Sarkissian's address to the nation:

My fellow Armenians in Armenia, Artsakh and the Diaspora:

Armenians all over the world are currently experiencing one of the most critical turning points in the millennia-old history of our nation.

The goals, which were striving for after our nation's great independence, have been jostled.

We lost the war that was imposed on us, both on the battlefield, as well as in the diplomatic and the international arena.

I once again offer my condolences to the families and relatives of the martyred and wish the injured a speedy recovery.

We are the children of a nation that survived the Genocide and overcame it.

A battle may be lost, but we cannot lose as a nation.

It is possible to lose a battler, but it is unacceptable to lose as a nation.

We can restore a house that we burned down with our hands and a lost homeland only by recovering our victory and build that state, with which we will all be truly proud.

And we can do it with confidence, by rationally assessing the situation, learning from the mistakes that were made, and immerse ourselves with unity to revive our nation.

Whatever the differences in our assessments of the past, it is clear that we are facing unprecedented problems.

Artsakh has been seriously wounded.

We have a society in turmoil.

Our troubled economy is weighed down by huge social issues.

The large exodus of people from Artsakh to

Continued on page **E2**

ANCC urges PM to recognize Artsakh and ban all arms sales to Turkey and Azerbaijan

OTTAWA — On November 13, 2020, the Armenian National Committee of Canada (ANCC) issued a letter to the Prime Minister of Canada, the Rt. Hon. Justin Trudeau, regarding the latest developments in Artsakh and to express the Armenian-Canadian community's collective outrage regarding the destructive use of Canadian technology by Azerbaijan.

In the letter, the ANCC addressed the grievous peace agreement that was signed on November 9, 2020, by Russia, Armenia and Azerbaijan and urged Canada to go beyond just statements and take decisive action to save the Republic of Artsakh and permanently ban the destructive and irresponsible sale of arms technology to Turkey.

The letter, signed by ANCC Co-Presidents Hrag Darakdjian and Shahen Mirakian said "This disastrous agreement poses a very real threat to the long-term stability and security in the South Caucasus region. Moreover, the ramifications of this agreement will pose a significant danger to the national identity of Armenia and Artsakh, will de-stabilize Armenia's economic potential, threaten the demographic composition of the region, all the while paving the way for Turkey and Azerbaijan to continue their state-sponsored campaigns of ethnic cleansing and cultural appropriation in Artsakh and beyond."

The so-called trilateral peace agreement was signed outside the framework of the OSCE Minsk Group co-chairmanship that since 1990's has been responsible for the mediation of the conflict.

The letter also addressed the complete absence of decisive action from Canada and the rest of the international community that allowed Turkey and Azerbaijan to continue their crimes with impunity.

"The international community and Canada not only failed in condemning Turkey and Azerbaijan, but they also weren't able to sustain the internationally accepted mediation process through the OSCE Minsk Group, allowing rogue states such as Turkey to impose their will on the international community. This is the direct result of the international community's reluctance and refusal to properly condemn the aggressors and hide behind a negotiation process that they couldn't even impose." read part of the letter.

Moreover, the use of Canadian drone technology by Azerbaijan was strongly criticized, noting that without the use of such sophisticated technology, Azerbaijan would have not had the necessary strategic advantage over Armenia nor the ability to kill scores of innocent Armenians.

"Whatever the arrangements or ill-advised considerations may have been to grant these destructive exemptions, the government must come clean and realize that the Turkish Bayraktar TB2 drones, illegally transferred to Azerbaijan, equipped with their most essential feature — the WESCAM target acquisition gear — is what gave the Azerbaijani Army the advan-

Continued on page **E2**

Uproar in Yerevan over deal ending Artsakh War

YEREVAN—Thousands descended on Yerevan's Freedom Square on NOvember 11 to demand the resignation of Armenian Prime Minister Nikol Pashinyan following his announcement of a trilateral agreement with Russia and Azerbaijan to end the war in Artsakh. The nine-point agreement includes the transfer of key areas of Artsakh to Azerbaijan, including Shushi and Hadrut, as well as the installation of Russian peacekeeping forces for at least five years.

"There is one primary obstacle to save Artsakh, and his name is Nikol," exclaimed Armenian Revolutionary Federation (ARF) Supreme Body representative Ishkhan Saghatelyan during the opposition rally, which progressed to the government building and then the National Assembly. "The war was brought about by Nikol as a result of his inconsistent policies. He has destroyed our relations with our military allies, Russia and Iran," continued Saghatelyan, who along with Gegham Manukyan of Yerkir Media, was detained by the Armenian National Security Service (NSS) the same evening.

The ARF, which is in the process of creating and establishing a "committee to save the homeland," was one of 17 political parties that issued a joint statement on November 9 calling for the voluntary resignation of the Pashinyan administration and the urgent creation of a new executive body to resolve this current political and military situation. The joint statement was made public just hours before PM Pashinyan announced the ceasefire agreement in a late night Facebook post, which almost instantly compelled angry mobs to storm Yerevan's government buildings, calling him a "traitor."

ARF leaders also met with Armenian President Armen Sarkissian on Nov. 10 after it was revealed that he learned about the ceasefire agreement from the press. President Sarkissian described the conflict as a "matter of national significance." In a statement, the President emphasized that "the fate of Artsakh, and consequently of the Armenian people, can be resolved only taking into account our national interests and only on the basis of a national consensus."

A Mari Usque Ad Mare

A NEW REFUNDABLE TAX CREDIT TO HELP CANADIANS FURTHER THEIR CAREER GOALS.

There is a budget item proposed by the Canadian federal government, that of an investment of more than $1.7 billion over the next five years, to help workers reduce the cost of classes, courses and training, that support their career goals. This refundable tax credit is called the Canadian Training Credit, this will be available for every Canadian between the ages of 26 to 65. This credit can be used to pay for eligible tuition fees and training courses taken, starting in 2020 and the subsequent taxation year.

Starting in 2019, any person that is eligible will start to accumulate $250 in each tax year, provided that individual satisfies all the conditions. This will accumulate up to a maximum of $5000 in a lifetime of an individual. The individual will be able to put forth up to 50% tax credit of the eligible tuition and fee paid in that year, provided they have that they have that amount in credits available and meet the requirements. The Canada training credit claimed on your income tax and benefit return will reduce your tax owing. If the credit is more than your tax owing, you will get a refund for the difference.

An eligible educational institution that will qualify you, for the purpose of calculating the Canada training credit, will be: a university, college or other educational institution in Canada that are providing courses at a post-secondary level; or an institution in Canada that is providing occupational-skills courses that is certified by the Minister of Employment and Social Development.

ONTARIO COMMITS $3 MILLION TO 2022 VALOUR GAMES

In a press conference by Premier Doug Ford and Lisa MacLeod, Minister of Heritage, Sport, Tourism and Culture Industries, the Ontario government announced its commitment of $3-millon to support the 2022 Valour Games. The Valour Games are a new national multi-sport competition, similar to the Olympics, that are hosted for wounded, ill, and injured military personnel and veterans. This funding that the government announced, will be built on the success of the 2017 Invictus Games that were held in Toronto. This will continue to show the world the athletic skills and abilities of Canada's wounded veterans.

Ontario Premier Doug Ford said, "We owe our veterans and active service members a debt of gratitude for their service to our country. The Valour Games will provide another important opportunity for Ontarians to recognize the skills and excellence of our men and women in uniform and unite our province and country at a time when it's needed most."

Minister of Heritage, Sport, Tourism and Culture Industries Lisa MacLeod said, "Canadian service members and veterans face significant challenges when returning from deployment or transitioning to civilian life. Their recovery, rehabilitation and reintegration into their communities can be greatly enhanced through the transformative power of sport. The Valour Games will be a chance to support our veterans, showcase our pride of place, promote local tourism and increase participation in adaptive sports."

Ottawa will be hosting the inaugural Valour Games in 2022 and they will be open-heartedly welcoming more than 500 competitors and family and friends from across Canada to compete. After the conclusion on the 2022 Valour Games, the games will be hosted in different Canadian cities every 2 years.

ONTARIO FAMILIES TO RECEIVE ADDITIONAL SUPPORT AMID PANDEMIC

As many families continue to struggle with the additional expenses brought forth by the COVID-19 pandemic, the Ford government announced that there will be additional support coming very soon. Ontario families with young children will be receiving another COVID-19 cheque from the provincial government of Ontario, that was designed dot help offset the additional costs of the pandemic. According to the Ford government parents with children aged 12 and under will be able to receive a one-time cheque payment of $200 per child. Parents of children aged 21 or younger with special needs will receive a one-time cheque payment of $250.

This additional support payment is being sent out for the second time amidst the COVID-19 pandemic, money that the provincial government says would provide a "measure of relief" for all the families that have been affected, especially ones that have had outbreaks at their school, or have had to learn from home.

"We have heard from parents that new expenses to support their kid's education in this COVID-19 era are straining their pocketbooks," Ontario Finance Minister Rod Phillips said in the legislature.

The provincial government says that they will spend approximately $380-million on this second round of payments, that's an addition to the $378-million that they spent on the first round of payments, which Minister Phillips says is "money well spent." The province says that payments are due to arrive by the time Christmas rolls around.

ISHKHAN GHAZARIAN

Baroness Cox visits Artsakh, tours destruction caused by Azeri aggression

STEPANAKERT—Caroline Cox, a member of the British House of Lords and a staunch human rights advocate, visited Artsakh on Friday to get a first hand account of the destruction and havoc caused by Azerbaijan during the 45-day war. She is the first foreign official to visit Artsakh since the signing of an agreement on Nov. 9 that ended the war, but saw the surrender of territory to Azerbaijan, including Shushi.

Baroness Cox, who has been an outspoken advocate for Artsakh since 1990 and who witnessed the carnage caused by Azerbaijan during the Maragha Massacres, had also established a namesake rehabilitation centre in Stepanakert for injured soldiers and people with disabilities.

Cox said that for many years she has been advocating for the rights of the people of Artsakh in international arenas, and during the war she had called on international organizations to ensure the protection of the rights of the people of Artsakh with practical steps.

She reiterated her support for the just struggle of the people of Artsakh—for their rights and freedoms—adding that "the international community is obliged to pay duly attention to the existing needs and problems."

Artsakh's Human Rights Defender Artak Beglaryan hosted Baroness Cox, who was accompanied by Armenia's Human Rights Defender Arman Tatoyan.

Beglaryan briefed Cox on the war crimes committed by Azerbaijani forces during the war from September 27 to November 9 and presented the results of the fact finding missions conducted during the Azerbaijani aggression.

Beglaryan said that during the course of the war his office published two interim reports on Azeri atrocities, three reports on the Azeri's inhumane treatment of Armenian POWs and bodies of killed servicemen, one report on the Azeri shelling of the Shushi Cathedral, one report on the violation of children's rights and one joint report with Tatoyan on the Azeri's use of incendiary munitions containing chemical elements.

The recorded facts were more than sufficient for international human rights organizations and generally the international community to take action to properly condemn and prevent the Azeri crimes, said Beglaryan.

Answering the questions of the delegation, Beglaryan touched upon the humanitarian disaster in Artsakh and outlined the imperative for international assistance by human rights organization, which he said are important for overcoming the crisis.

After the meeting the delegation visited several civilian buildings that were destroyed during the Azerbaijani bombardments of residential areas.

ANCC...

continued from page E1

tage over the less sophisticatedly equipped Defense Army of Artsakh. That very advantage has now led us to today's egregious peace agreement and the effective destruction of the Republic of Artsakh." said Darakdjian and Mirakian in the letter.

In late October, the ANCC had asked the government to dispatch diplomatic staff from the Moscow Embassy to Yerevan, in order to verify the evidence first hand and conclude the investigation. Despite many attempts, no action was taken.

The ANCC urged the government to go beyond just statements and take decisive and swift action based on a number of policy suggestions that were listed in the letter.

The policy suggestions urge the government to; 1) Recognize the independence of the Republic of Artsakh to bring lasting peace and deter a second genocide of the Armenian people, 2) Enforce a permanent and unconditional ban on arms sales to Turkey and Azerbaijan in light of the irrefutable evidence that is now publicly available, 3) Publicly condemn the ongoing aggression from Turkey and Azerbaijan, 4) Establish a permanent Embassy in the Republic of Armenia, 5) Continue working with NATO allies to impose the necessary sanctions on Turkey and reconsider its membership. Apply similar sanctions on Azerbaijan, 6) Advocate for the peaceful and just settlement of the conflict within the framework of the OSCE Minsk Group co-chairmanship that recognizes and respects Artsakh's Independence and right to self-determination,

GOVERNMENT...

continued from page E1

Armenia can result in a humanitarian crisis.

The situation is incredibly complex due to the pandemic.

The spirit of every Armenian has been shaken in all corners of the world.

Our country today is not the same country that we had on September 26. It's not even same one that we had on November 8.

We cannot ignore this reality and continue living our normal lives.

During the past couple of days, given the reality, I have held dozens of consultations with parliamentary and extra-parliamentary political forces, various non-governmental organizations and individuals. I had telephone conversations with our compatriots from various Diaspora structures.

The absolute majority of the participants in the meetings agree on one issue: the Prime Minister's resignation or termination of his powers pursuant to the Constitution and the convening of early parliamentary elections.

It is obvious that despite the end of the war, the Republic of Artsakh, the Republic of Armenia and the entire Armenian nation are entering a period of new trials in which every mistake can have catastrophic consequences.

In the current situation, the Armenian nation has not other alternative but to be united and coalesced.

At this moment, each of us, especially political figures and government officials, must demonstrate the highest level of restraint and exude responsibility, focusing all their efforts on finding ways to overcome this crisis.

In this situation, I want to appeal to law-enforcement agencies.

Today, you have a mammoth task to, first and foremost, ensure order in our country, to be strong and determined, yet, at the same time, remember that every time—on every occasion—the person in front of you is your sister or brother.

Any deviation, any violation of the law is unacceptable and unforgivable. I call on you to uphold and protect the rule of law.

My observations based on meetings and consultations are the following:

Taking into consideration the current situation and the imperative to overcome the crisis with dignity, and having heard the public's demands, it is obvious that in order to keep the country from further jolts, early Parliamentary elections will be inevitable.

To this end, in my opinion, the only responsible approach for the government and the ruling party is to assess its own internal potential objectively and, in the shortest time, present a roadmap, which will provide deadlines for initiating relevant constitutional processes, which will allow for early parliamentary elections. A highly qualified interim National Accord government will manage this process.

For the Republic of Armenia, the Republic of Artsakh and all Armenians living in different countries around the world, the aforementioned observations are aimed at overcoming the crisis in these difficult times, and exclusively stem from based on national interests.

I hope that all the political forces will realize the urgency of the moment, and will do their part to advance this historic mission with dignity.

I would like to remind you that today everyone is behind Armenia, both our friends and our enemies.

We have no other responsibility but to strengthen our country.

There is not other way but to unite all people, and not give credence to any action or statement that that threatens to divide our society.

Only through unity will we be overcome this burden of defeat, and to show ourselves, the future generations and the world that we are the children of a nation that is impossible to defeat.

I am confident that the Armenian people will emerge from the difficult situation with honor and victory.

May God bless us all.

IT'S TIME TO TOYOTA
The all-new 2020 RAV4
STARTING AT
$30,429*
The all-new 2020 COROLLA
STARTING AT
$21,159*
TOYOTA
CONTACT TOYOTA GABRIEL ST-LAURENT TO BOOK A TEST DRIVE WITH OUR ENHANCED SAFETY PROTOCOL.
TOYOTA
GABRIEL
ST-LAURENT
Sam Karadanaian, Product Consultant
Tel.: 514 748-7777, ext.: 3810
skaradanaian@toyotagabriel.com
Դիմեցէք Սէմ Քարատանայեանին
լաւագոյն սպասարկութեան համար
3333, ch. de la Côte-de-Liesse
Saint-Laurent, QC H4N 3C2
514 748-7777
toyotagabrielstlaurent.com
OPEN SATURDAYS
TOYOTA GABRIEL
ST-LAURENT

Gary(Giro)Chahinian
President, Broker of Record
THE DIAMOND REALTY
416-235-2500
The Diamond Realty Inc
4 BR PICTURE PERFECT MISSISSAUGA
$1,189,000 MLS W4884733
NEW CONDO 2+1 BR 930 SQ' + BALCONY
BAYVIEW VILLAGE $788,888
Gary(Giro)Chahinian
President, Broker of Record
416-258-8892
Gabriel Chahinian
Broker
647-580-5818
INVESTMENT PROPERTY 97 ORIOLE PKWY/AVENUE ROAD
ACROSS FROM UCC $2,300,000 - MLS C4875042
KING/BATHURST DOWNTOWN 1+1 BR $548,800 - MLS C4965924
ISLINGTON/DIXON 3 BR FULLY RENO'D $419,900 - MLS W4926002
Thinking of Selling or Buying?
Gary
Gabriel
Christine

On continue
de bien se protéger !
Toussez dans
votre coude
Lavez
vos mains
2 m
Gardez vos
distances
Couvrez
votre visage
Obligatoire pour les personnes âgées de 10 ans et plus dans les **transports en commun** et la plupart des **lieux publics fermés et partiellement couverts.**
Québec.ca/coronavirus
1 877 644-4545
Votre gouvernement
Québec

New support programs are available for those who need them

A stronger, more accessible EI and new recovery benefits

- Canada Recovery Benefit
- Canada Recovery Sickness Benefit
- Canada Recovery Caregiving Benefit

Learn more at canada.ca/coronavirus

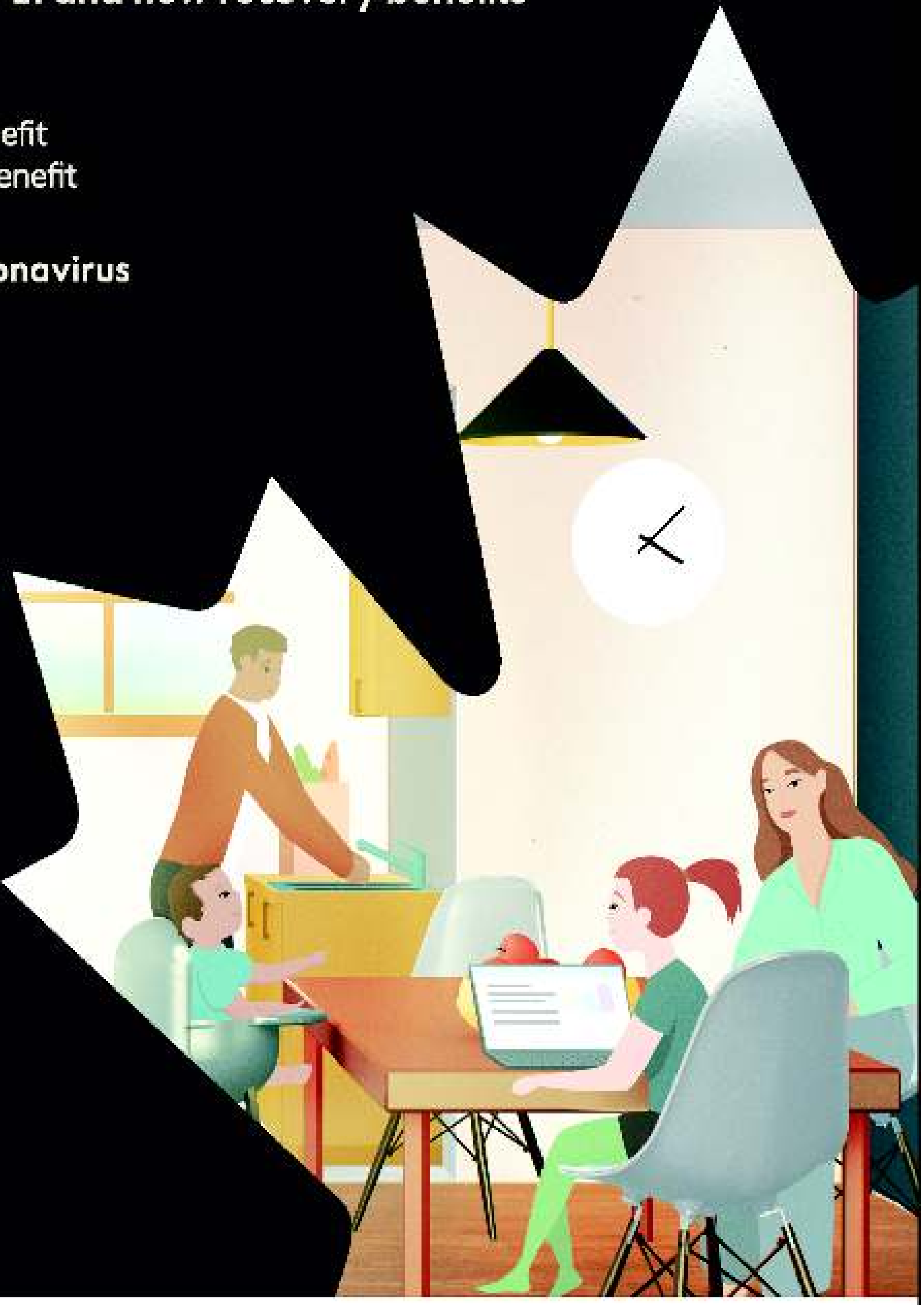

Government of Canada
Gouvernement du Canada

Canada

Pharmacie Levon Benohanian et Mher Koubelian Inc.
Pharmaciens-propriétaires

3915, Boulevard Samson
Laval, QC H7W 2G1

Proxim

T 450 688-4111
F 450 681-5525
proximlaval@gmail.com

Lun. au vend. : 8h30 à 21h
Sam. et dim. : 9h à 17h

Infirmière (jeudi) : 8h30 à 15h

Անվճար սպասարկութիւն մինչեւ ձեր տունը.
Շաբաթական դեղատուփիկի պատրաստութիւն.
Ազատ փոխադրում ձեր դեղացանկի (dossier)
այլ դեղարանէ. Պատուաստում
(vaccination) հիւանդապահի կողմէ.

Բուժական հետեւում՝
արեան բարակութեան (INR), շնչերակային
ճնշման (tension artérielle), արեան շաքարի
(glycémie capillaire), արեան մաղձաճարպի
(cholesterol), եւն.

Ինչո՞ւ կարեւոր է կտակը:
Pourquoi faire un testament?

- Document incontestable suite au décès
- Personnalisation de ses volontés
- Aucune obligation d'aller à la cour pour prouver ou justifier
- Identité de la personne validée par le notaire
- Հանդիպում ձեր տան մէջ: Rencontre à domicile

Օրինական խորհուրդի համար հեռաձայնեցէք:
Pour tout conseil légal, contactez-moi!

Առաջին խորհրդատուութիւնը անվճար:
Première consultation gratuite.

Գործնական սպասարկում հայերէնով, անգլերէնով և ֆրանսերէնով:
Services en arménien, français et anglais.

Me Tamara Patakfalvi Tavitian, notaire
t.patakfalvi@etticnotaires.com

450 (NOTAIRE) 668-2473

1620, boul. de l'Avenir, bureau 101, Laval (Qc) H7S 2N4
4795, boul. Dagenais Ouest, bureau 205, Laval (Qc) H7R 1L7
2540, boul. Daniel-Johnson, bureau 212, Laval (Qc) H7T 2S3

ETTIC
SOCIÉTÉ NOTARIALE

UN MOT DE VOTRE
conseiller

Երկու խօսք՝
քաղաքապետարանի
անդամին կողմէ

Յարգելի՛ քաղաքացիներ

https://hal.archives-ouvertes.fr/hal01804003/document

www.laval.ca

a.elagoz@laval.ca

***Aram* ELAGOZ**
Conseiller municipal
de Renaud

***Marc* DEMERS**
Maire de Laval

horiZon
HEBDOMADAIRE ARMÉNIEN
VOL. 26 No. 26-27 (1307-1308) 23-30 NOVEMBRE 2020

Quel avenir pour Artsakh?

EREVAN — La cessation des hostilités s'est pérennisée au Nagorny Karabagh, une semaine après l'accord consacrant la défaite arménienne face à l'Azerbaïdjan. Malgré des transferts de territoires et un déploiement militaire russe, une solution durable paraît très hypothétique.

TRANSFERTS DE TERRITOIRES

L'Arménie et la république autoproclamée du Nagorny Karabagh, peuplée d'Arméniens, qui échappe au contrôle de l'Azerbaïdjan depuis une guerre dans les années 1990, vont devoir céder aux forces azerbaïdjanaises entre le 20 novembre et le 1er décembre trois districts: Aghdam, Kalbajar et Latchin. Ceux-ci, ainsi que quatre autres reconquis militairement par Bakou entre le 27 septembre et le 9 novembre, n'appartiennent pas au Karabagh à proprement parler, mais constituaient autour de la région un glacis de sécurité depuis près de 30 ans.

Les populations arméniennes, des dizaines de milliers de personnes, devraient fuir ces districts, comme l'avaient fait dans les années 1990 les azerbaïdjanais.

L'AFP a déjà été témoin d'un exode de Kalbajar, qui aurait dû être remis le 15 novembre à Bakou, un délai reporté au 25 pour permettre à tous les arméniens de quitter la région. Beaucoup incendient leurs maisons avant de partir.

L'accueil de ces populations en Arménie va constituer un défi économique, social et humanitaire pour ce pays pauvre de trois millions d'habitants.

PROTECTION RUSSE

Le Nagorny Karabagh perd en outre une partie de son territoire au nord et au sud, en particulier la ville stratégique et symbolique de Chouchi, qu'azerbaïdjanais et arméniens considèrent comme un berceau culturel.

La république autoproclamée voit son existence garantie par l'accord signé le 9 novembre sous l'égide de la Russie entre Erevan et Bakou. Si elle est affaiblie et amoindrie, sa survie semble assurée par le déploiement de quelque 2.000 soldats de la paix russes, par tranches de cinq ans renouvelables. Toute offensive azerbaïdjanaise est hautement improbable tant que l'armée russe s'y trouve, au risque de provoquer autrement un conflit régional.

«La présence des soldats russes dans la région sera l'un des facteurs les plus importants pour garantir qu'une guerre ne recommence pas», a relevé le Premier ministre arménien Nikol Pachinian.

Les militaires russes assureront aussi la sécurité du corridor de Latchin, bande de terre de 5 km de large qui constituera le seul lien terrestre entre le Nagorny Karabagh et l'Arménie.

Entre 75.000 et 90.000 des quelque 150.000 habitants de la région ont fui les combats, et ils vont devoir décider d'y revenir ou non. Les autorités locales ont appelé les résidents à rentrer et de premiers bus sont arrivés samedi dans la capitale Stepanakert.

UNE SOLUTION DURABLE?

La résolution de la question du Nagorny Karabagh, qui empoisonne la situation dans le Caucase du Sud depuis la chute de l'URSS, reste en suspens. L'accord négocié par le président russe Vladimir Poutine qui a mis fin au récent conflit ne mentionne ainsi aucune solution à long terme ni négociation.

Or depuis le milieu des années 1990 la médiation du Groupe de Minsk, présidé par la Russie, les États-Unis et la France, n'a donné aucun résultat probant.

Le président azerbaïdjanais Ilham Aliev, fort de sa victoire militaire, a adopté un ton intransigeant, proclamant, contrairement aux promesses faites avant les hostilités de l'automne, que jamais le Nagorny Karabagh ne disposera d'autonomie lorsqu'il réintègrera l'Azerbaïdjan.

«Le Karabagh n'aura pas de statut (d'autonomie) aussi longtemps que je suis président», a-t-il proclamé la semaine dernière.

Bakou peut compter sur le soutien sans faille de la Turquie qui, après avoir armé et soutenu l'Azerbaïdjan dans la guerre, s'est imposée de facto comme un interlocuteur incontournable dans la région. Ankara sera associé d'ailleurs aux opérations de maintien de la paix, même si les contours de son rôle restent flous et devront être négociés avec Moscou.

M. Aliev, qui juge le Groupe de Minsk trop pro-arménien, s'est félicité de la «création d'un nouveau format de coopération avec la participation de la Russie et de la Turquie».

Pour Erevan, la Turquie est un ennemi ancestral déterminé à rayer l'Arménie de la carte, et elle voudra minimiser son implication dans toute future négociation sur le Karabagh.

(AFP)

L'ANCC exhorte le Premier ministre canadien à reconnaître l'Artsakh

OTTAWA—Le 13 novembre 2020, le Comité national arménien du Canada (ANCC) a adressé une lettre au premier ministre du Canada, Justin Trudeau, concernant les derniers développements en Artsakh et pour exprimer l'indignation collective de la communauté arméno-canadienne face à l'utilisation destructrice de la technologie canadienne par l'Azerbaïdjan.

Dans la lettre, l'ANCC a abordé le grave accord de paix signé le 9 novembre 2020 par la Russie, l'Arménie et l'Azerbaïdjan et a exhorté le Canada à aller au-delà des simples déclarations et à prendre des mesures décisives pour sauver la République d'Artsakh et interdire définitivement les ventes irresponsables de technologie d'armes à la Turquie.

La lettre, signée par les coprésidents de l'ANCC Hrag Darakdjian et Shahen Mirakian, a déclaré : «Cet accord désastreux constitue une menace très réelle pour la stabilité et la sécurité à long terme dans la région du Caucase du Sud. De plus, les ramifications de cet accord constitueront un danger important pour l'identité nationale de l'Arménie et de l'Artsakh, déstabiliseront le potentiel économique de l'Arménie, menaceront la composition démographique de la région, tout en ouvrant la voie à la Turquie et à l'Azerbaïdjan pour continuer leur campagnes de nettoyage ethnique et d'appropriation culturelle parrainées par l'État en Artsakh et au-delà.»

Le soi-disant accord de paix trilatéral a été signé en dehors du cadre de la coprésidence du Groupe de Minsk de l'OSCE qui, depuis les années 1990, est responsable de la médiation du conflit.

La lettre a également abordé l'absence totale d'action décisive de la part du Canada et du reste de la communauté internationale qui a permis à la Turquie et à l'Azerbaïdjan de poursuivre leurs crimes en toute impunité.

«La communauté internationale et le Canada ont non seulement échoué dans la condamnation de la Turquie et de l'Azerbaïdjan, mais ils n'ont pas non plus été en mesure de soutenir le processus de médiation internationalement accepté par le biais du Groupe de Minsk de l'OSCE, permettant à des États voyous comme la Turquie d'imposer leur volonté à la communauté internationale. C'est le résultat direct de la réticence et du refus de la communauté internationale de condamner correctement les agresseurs et de se cacher derrière un processus de négociation qu'ils ne pouvaient même pas imposer.

De plus, l'utilisation de la technologie canadienne des drones par l'Azerbaïdjan a été vivement critiquée, notant que sans l'utilisation d'une technologie aussi sophistiquée, l'Azerbaïdjan n'aurait pas eu l'avantage stratégique nécessaire sur l'Arménie ni la capacité de tuer des dizaines d'Arméniens innocents.

«Quels que soient les arrangements ou les considérations peu judicieuses qui ont permis d'accorder ces exemptions destructrices, le gouvernement doit se montrer clair et se rendre compte que les drones turcs Bayraktar TB2, illégalement transférés en Azerbaïdjan, équipés de leur caractéristique la plus essentielle - l'équipement d'acquisition d'objectifs WESCAM - C'est ce qui a donné à l'armée azerbaïdjanaise l'avantage sur l'Armée de défense d'Artsakh, moins bien équipée. Cet avantage même nous a maintenant conduit à l'accord de paix flagrant d'aujourd'hui et à la destruction effective de la République d'Artsakh» ont dit Darakdjian et Mirakian dans la lettre.

Fin octobre, l'ANCC avait demandé au gouvernement d'envoyer du personnel diplomatique de l'ambassade de Moscou à Erevan, afin de vérifier les preuves de première main et de conclure l'enquête. Malgré de nombreuses tentatives, aucune mesure n'a été prise.

«Les canadiens méritent de savoir pourquoi et comment ces exemptions ont été accordées en premier lieu, étant donné qu'en octobre 2019, le gouvernement a interdit toutes les exportations d'armes vers la Turquie. Cette exemption même a non seulement coûté la vie à des civils arméniens innocents, mais elle a eu un impact très négatif sur la réputation internationale du Canada en tant que pays pacificateur. Cela justifie à lui seul une position beaucoup plus forte qui doit être adoptée par le gouvernement du Canada contre l'agression conjointe turco-azerbaïdjanaise ont ajouté Darakdjian et Mirakian.

À cet effet, l'ANCC a exhorté le gouvernement à aller au-delà des simples déclarations et à prendre des mesures décisives et rapides sur la base d'un certain nombre de suggestions politiques énumérées dans la lettre.

(Armenews)

La Russie se dit «satisfaite» du respect du cessez-le-feu

MOSCOU—Lors de nouveaux appels téléphoniques séparés avec les dirigeants arméniens et azerbaïdjanais, Vladimir Poutine a salué la mise en œuvre de l'accord de cessez-le-feu négocié par la Russie qui a mis fin à la guerre au Haut-Karabagh.

Le Kremlin a déclaré que Poutine avait téléphoné le 14 novembre au Premier ministre arménien Nikol Pachinian et au président azerbaïdjanais Ilham Aliev pour discuter des «aspects pratiques de la mise en œuvre de l'accord» annoncé le 10 novembre.

«Les parties se sont déclarées satisfaites du respect du cessez-le-feu et d'une situation assez calme le long de la ligne de contact», a-t-il ajouté dans un communiqué.

L'accord est intervenu six semaines après le déclenchement d'hostilités à grande échelle dans et autour du Karabagh qui ont fait des milliers de morts des deux côtés et déplacé des dizaines de milliers de civils.

L'Azerbaïdjan a accepté de mettre un terme aux opérations militaires offensives en échange d'un engagement arménien de se retirer d'ici la fin du mois de trois districts autour du Karabagh. Bakou a repris le contrôle de quatre autres districts, qui avaient été occupés par les forces arméniennes du Karabagh depuis le début des années 90.

L'accord de trêve prévoit également le déploiement dans la zone de conflit d'environ 2 000 soldats de la paix russes et le retour des réfugiés et personnes déplacées à l'intérieur du pays.

Poutine avait annoncé vendredi que le gouvernement russe mettrait en place un centre interinstitutions pour la réponse humanitaire afin d'aider au retour des réfugiés et à la reconstruction des infrastructures civiles endommagées pendant la guerre. Il avait précisé que le centre fournira également «une aide humanitaire aux résidents des districts qui ont souffert des hostilités».

Le district de Kelbajar, pris en sandwich entre l'Arménie et le Karabagh, doit être rendu à l'Azerbaïdjan. La quasi-totalité de ses quelque 3 500 habitants de souche arménienne ont quitté leur domicile ces derniers jours. Beaucoup d'entre eux ont incendié leur maison.

Kelbajar abrite également le monastère arménien du XIIe siècle de Dadivank. La correspondante du service arménien de RFE/RL, Susan Badalian, a rapporté samedi que des dizaines de fidèles, affligés de chagrin, avaient organisé des cérémonies d'adieu alors que les ecclésiastiques enlevaient les cloches et les croix arméniennes traditionnelles avant le transfert de la région à l'Azerbaïdjan.

L'abbé du monastère, le père Hovannes, a annoncé sa décision de ne pas quitter Dadivank: «Je vais rester dans mon église».

Plus tard dans la journée de samedi, une porte-parole de l'Église apostolique arménienne a révélé que les ecclésiastiques de Dadivank resteraient sur place et continueraient à y organiser des services religieux. «Dadivank est maintenant sous le contrôle des soldats de la paix russes et n'est pas en danger», a écrit le père Vahram Melikian sur Facebook.

Le 13 november, des soldats russes ont installé un poste juste à l'extérieur du monastère alors qu'ils continuaient d'entrer au Karabagh dans le cadre de leur mission de maintien de la paix.

Selon le Kremlin, Poutine a également discuté avec Aliev du sort des églises chrétiennes dans les zones remises à l'Azerbaïdjan musulman.

(RFE/RL)

La technologie, la tactique et les conseils turcs

PAR RON SYNOVITZ(*)

Il n'a fallu que 43 jours à l'Azerbaïdjan pour reconquérir son territoire autour de la région indépendantistes du Haut-Karabagh — sept districts de montagnes et de contreforts occupés par les arméniens depuis les échecs humiliants du champ de bataille de Bakou au début des années 1990.

Les analystes disent que trois facteurs expliquent pourquoi l'Azerbaïdjan a si bien réussi sur le champ de bataille cette fois: la technologie, les tactiques et la Turquie.

Alex Melikishvili, analyste de recherche chez IHS Markit Country Risk, affirme que c'est le soutien de la Turquie

Suite à la page **F2**

TECHNOLOGIE...

suite de la page F1

à l'Azerbaïdjan qui a rendu la guerre «qualitativement différente de toutes les conflagrations précédentes».

Melikishvili dit que la présence d'avions de combat turcs F-16 sur un aérodrome militaire à Ganca, la deuxième plus grande ville d'Azerbaïdjan, était une «confirmation tangible» que l'équilibre géopolitique dans le Caucase du Sud s'était déplacé en faveur de l'Azerbaïdjan.

TECHNOLOGIE D'ARMES SUPÉRIEURE

Bien que l'Azerbaïdjan n'ait pas publié de chiffres sur les pertes de ses troupes, il n'a pas caché son utilisation des derniers drones de haute technologie achetés à la Turquie et à Israël pour effectuer des frappes aériennes et des reconnaissances sur le champ de bataille.

Des images de drones publiées par le ministère de la Défense azerbaïdjanais après le déclenchement des combats le 27 septembre ont révélé les ravages causés par les drones de Bakou - la destruction de chars arméniens, d'artillerie, de fortifications au sol et même d'un système de missiles antiaériens S-300 de construction russe.

Margarita Karamian, une arménienne vétéran de la guerre de 1992-1994 de la ville de Hadrut, s'est dit choquée quand elle a vu des formations de jusqu'à 30 drones azerbaïdjanais «assombrir le ciel» sur le flanc sud-est du Haut-Karabagh pendant la première vague de l'offensive militaire azerbaïdjanaise.

Forcée d'admettre qu'il s'agissait d'une «guerre différente» de celle du début des années 1990, Margarita Karamian a déclaré que les forces arméniennes — y compris son propre fils et son mari — ont dû rapidement apprendre à se mettre à couvert contre les assauts aériens sans pilote.

Les forces arméniennes ont simplement été «submergées par la supériorité technologique de l'Azerbaïdjan sur le champ de bataille», a déclaré Can Kasapoglu, directeur du programme de recherche sur la sécurité et la défense au Centre d'études économiques et de politique étrangère (EDAM) basé à Istanbul.

Kasapoglu dit que les forces arméniennes manquaient de «capteurs adéquats, de couverture de guerre électronique ou d'armement de contre-drone» pour se défendre contre les véhicules aériens sans pilote (UAV) d'Azerbaïdjan.

«La première leçon que les affrontements azerbaïdjanais-arméniens ont montrée est la vulnérabilité des unités terrestres traditionnelles — formations blindées, mécanisées et motorisées — face aux armes et aux concepts avancés de la guerre des drones», a conclu Kasapoglu.

En conséquence, Kasapoglu dit que les forces arméniennes ont été rapidement mises en déroute dans un «retrait irrégulier et indiscipliné» des positions de première ligne qu'elles avaient fortifiées le long de la «ligne de contact» depuis qu'un cessez-le-feu de 1994 a mis fin à la guerre précédente.

«Des publications de renseignement à source ouverte ont documenté quelque 175 principales pertes au combat pour les forces d'occupation arméniennes dans le Haut-Karabagh» en un mois, dit Kasapoglu.

Fuad Shahbazov, analyste au Centre pour les communications stratégiques basé à Bakou, convient que l'avantage le plus important sur le champ de bataille pour l'Azerbaïdjan était sa supériorité technologique.

Shahbazov dit qu'en tant que membre de l'Organisation du traité de sécurité collective (OTSC) dirigée par la Russie, l'Arménie «n'a pu se procurer que des armes de fabrication russe, recevant des lots d'armes de Russie».

«Environ 90 à 95 pour cent de son arsenal sont des armes de fabrication russe», a déclaré Shahbazov à RFE / RL. «Mais l'Azerbaïdjan a réussi à diversifier son arsenal en important des armes de Turquie et d'Israël.»

Shahbazov note que Bakou a également utilisé ses revenus provenant des exportations de pétrole et de gaz naturel au cours de la dernière décennie pour acheter des armes aux pays membres de l'OTAN.

Il dit que ces achats comprenaient des systèmes de brouillage radar en provenance d'Espagne, des obusiers automoteurs DANA acquis en 2018 à la République tchèque et les «drones Bayraktar de fabrication turque très récemment importés».

«Les drones Bayraktar transportent quatre missiles qui sont également produits par la Turquie — des missiles à «micromunition intelligente» guidés par laser MAM», explique Shahbazov. «Ces drones ont été utilisés en Libye et en Syrie où ils se sont révélés très efficaces contre toutes les armes de fabrication russe».

«En Syrie, ces drones ont très facilement détruit les systèmes de défense aérienne russes comme les missiles sol-air (SAM) S-300 et S-400», ajoute-t-il.

En Libye, environ deux douzaines de systèmes de défense aérienne Pantsir-1S de construction russe ont été récemment détruits par les drones de combat turcs Bayraktar TB2 et Anka-S, ces derniers étant développés par Turkish Aerospace Industries (TAI).

«Cela a provoqué une sorte de tollé en Russie parce que la Turquie a produit des armes de drones capables de frapper facilement tous les systèmes de défense aérienne qui ont été annoncés par la Russie comme l'un des systèmes de défense aérienne les plus efficaces au monde», déclare Shahbazov .

Kasapoglu dit que l'avantage technologique de l'Azerbaïdjan ne vient pas seulement des drones de combat et de surveillance qu'il a achetés.

De manière cruciale, dit-il, la Turquie a également transféré «une doctrine et un concept d'opérations robotiques complets» à l'Azerbaïdjan.

«Fait intéressant, la campagne de drones azerbaïdjanais ressemblait fortement à l'opération Spring Shield de la Turquie contre l'armée arabe syrienne au début de 2020», a écrit Kasapoglu dans une analyse publiée par la Jamestown Foundation, basée à Washington.

Kasapoglu dit que la planification et les opérations militaires de l'Azerbaïdjan «ont imité la façon de combattre des forces armées turques pendant l'opération Spring Shield».

Il dit que cela a été démontré par la façon dont l'artillerie terrestre et les lance-roquettes multiples de l'Azerbaïdjan ont travaillé «en étroite coordination avec des systèmes aériens sans pilote chargés du renseignement, des cibles à atteindre et de l'évaluation des dommages au combat».

«La deuxième similitude majeure était la recherche systématique des défenses aériennes mobiles de l'ennemi», dit Kasapoglu.

Shahbazov ajoute que l'Azerbaïdjan a réussi à tirer et à exposer les défenses aériennes arméniennes en sacrifiant une flotte aérienne de biplans Antonov AN-2 de conception soviétique qu'il «a probablement achetés à l'Ukraine».

Conçus à la fin des années 1940, ces biplans de l'ère soviétique sont aujourd'hui principalement utilisés pour lutter contre les incendies de forêt. Ils sont largement considérés comme «inutilisables» dans les combats modernes.

Mais Shahbazov dit que Bakou a équipé ses Antonov AN-2 afin qu'ils puissent être pilotés par télécommande à basse altitude au-dessus des défenses aériennes arméniennes.

«Ils ont préparé un camouflage pour les faire ressembler à des drones», explique Shahbazov. «Les Arméniens ont posté des vidéos de ce qu'ils pensaient être des drones abattus par leurs défenses aériennes.»

«Ce qui se passait vraiment, c'est que chaque fois que les arméniens frappaient un AN-2 avec ses défenses aériennes, les vrais drones de surveillance azerbaïdjanais à des altitudes plus élevées étaient capables d'identifier leurs positions avec précision et de détruire facilement toutes ces défenses aériennes.

TACTIQUES DES COMMANDOS DE L'OTAN

Mais ce n'était pas seulement une doctrine de guerre robotique de haute technologie que la Turquie, membre de l'OTAN, a partagée avec l'Azerbaïdjan.

Des images de combat sur des plateformes de médias sociaux comme Telegram — apparemment partagées par des soldats azerbaïdjanais — suggèrent comment Bakou a également tiré des leçons des tactiques des forces de la coalition dirigées par les États-Unis contre les talibans dans les montagnes d'Afghanistan depuis la fin de 2001.

Lors de ces opérations, les troupes de l'OTAN ne se sont pas massées par milliers selon les méthodes de la guerre conventionnelle du XXe siècle — une stratégie qui nécessite les complications logistiques des lignes d'approvisionnement vulnérables aux contre-attaques de la guérilla.

À travers l'intérieur de l'Afghanistan et le long des 3 300 kilomètres de frontière avec le Pakistan, de petites équipes de commandos américains spécialisés ont été envoyées sur le territoire des Taliban pour effectuer des missions de «recherche et de destruction».

Chaque équipe commando américaine était un mélange d'environ une douzaine de soldats — réunissant les forces spéciales américaines, l'infanterie de montagne légère, les Marines, les chasseurs Navy SEAL et les officiers paramilitaires de la CIA.

En collaboration avec des soldats de la jeune Armée nationale afghane, ces équipes de commandos utilisent un dispositif appelé SOFLAM — un marqueur d'acquisition laser des forces d'opérations spéciales — pour cibler les positions taliban proches qu'ils ont repérées sur le terrain montagneux.

Lorsqu'une équipe commando «peignait» une cible avec SOFLAM, les avions de la coalition survolant le champ de bataille pouvaient se verrouiller sur le signal et larguer des bombes JDAM guidées par laser — des munitions directes d'attaque conjointe — sur les cibles.

Lors de l'offensive de l'Azerbaïdjan au sud-est du Haut-Karabagh, une fois que des brèches ont été ouvertes dans les lignes défensives arméniennes par les premières frappes de drones, les équipes de commandos de Bakou ont infiltré les forêts et se sont emparées des hauteurs autour des villes et des villages le long du chemin de l'avancée.

A Hadrut, quelques jours à peine avant que les deux parties ne s'engagent là-bas, des habitants de souche arménienne ont dit avoir vu «des hommes étranges, pas des Arméniens» qui s'étaient infiltrés dans des maisons évacuées pour établir une présence dans la ville.

Décrits comme des «groupes de saboteurs» par Bakou et Erevan, les équipes de commandos azerbaïdjanais pouvaient fournir des coordonnées de cible depuis leurs positions au sol - en dirigeant le feu depuis les lance-roquettes et obusiers azerbaïdjanais à proximité ou depuis les airs.

Mustafa Hajibeyli, un vétéran azerbaïdjanais de la guerre au début des années 1990, a déclaré à RFE / RL que la tactique semble avoir été répétée tout au long de la guerre lorsque les forces de Bakou ont repris des villes et des villages sur le flanc sud du Haut-Karabagh le long de la frontière iranienne afin de «forcer l'ennemi à rendre des villes sans affrontements majeurs».

«Ils ont fait cela à Fuzuli (Varanda) et Caybrayil (Jrakan), prenant le contrôle des montagnes environnantes et essayant de couper toutes les routes menant aux villes - forçant l'ennemi à quitter ses lourdes fortifications et à fuir», dit Hajibeyli.

Shahbazov convient que les tactiques de commando utilisées par les États-Unis et les forces de l'OTAN en Afghanistan ont été adoptées par l'Azerbaïdjan pour les derniers combats sur le Haut-Karabagh — probablement renforcées par les forces armées turques, qui ont joué un rôle clé en Afghanistan tout en dirigeant la direction de la Force internationale d'assistance à la sécurité (FIAS) en Afghanistan.

«Les forces spéciales azerbaïdjanaises ont pour la plupart été formées dans les académies militaires turques depuis de nombreuses années et dans les académies militaires pakistanaises», a déclaré Shahbazov à RFE / RL. «Nous avons vu cette tactique utilisée dans cette guerre actuelle».

«L'Azerbaïdjan a tiré de bonnes leçons de ses pertes dans les années 90 et de sa guerre de quatre jours contre les forces arméniennes en 2016», dit Shahbazov. «Cette fois, contrairement à ces batailles passées, Bakou a déployé de petits groupes de saboteurs qui ont été très actifs le long de la ligne de contact.»

«Si vous comprenez cette tactique, vous pouvez en voir des preuves dans de nombreuses vidéos qui ont été publiées sur les médias sociaux depuis la zone de combat», dit-il.

«À Susa, lorsque les forces azerbaïdjanaises ont pris le contrôle de la ville, ce n'était pas un assaut à grande échelle par l'artillerie et les drones azerbaïdjanais», dit Shahbazov. «Susa a été reprise par un combat rapproché lorsque ces groupes de saboteurs, différents groupes de saboteurs, sont entrés dans la ville et ont poussé les forces arméniennes à se retirer du centre-ville — puis les ont poussés hors de la ville.

«C'est la première fois que l'Azerbaïdjan utilise activement autant de forces spéciales», a-t-il déclaré. «Et ils les ont utilisés dans ces petits groupes de saboteurs militaires pour chasser les Arméniens.»

**) Ron Synovitz est correspondant senior pour RFE/RL.*

(RFE/RL)

Ascenseur Adams Elevator
Services Inc.
PO Box 30, St-Laurent, Qc. H4L 4V4
RBQ# 1812-6474-22
www.adamselevator.ca
TEL: 514-745-4455 - FAX: 514-745-6613
RENOVATION, REPAIRS, MAINTENANCE, INSTALLATION OF ELEVATORS.
Eddie, Pedro, Joyce Oughourlian

Ո՞վ է մեղաւորը

Հայաստանը աճաւոր Կորուստ ունեցաւ, հայութիւնը նոր Աղէտի մը ենթարկուեցաւ: Ո՞վ է մեղաւորը:

Եթէ անկեղծօրէն ուզենք որոնել մեր այս իրավիճակին պատասխանատուները, կամայ-ակամայ մեր հայեացքը կ'ուղղուի ետ՝ հազարամեակներ ետ, ու առաջին հերթին կանգ կ'առնէ մեր Նահապետ Հայկին վրայ: Ի՛նչ փչեց խելքին, չուզեց ենթարկուիլ Բելի իշխանութեան, եւ օլուխ-չոճուխը հաւաքած՝ գաղթեց հիւսիս, բարձրացաւ լեռները: Չէր ուզեր հոն մնալ, թող միայնակ չորոշէր մեր ճակատագիրը, հաւաքէր մեծամեծները, խորհրդակցէր, կարծիք առնէր: Թերեւս հարաւ իջնէր, Եփրատի կամ Տիգրիսի եզերքէն, հասնէր ինչ որ հիմա գիտենք որպէս Պարսից ծոց: Քարիւղի հո՞տն ալ չէր առած, թէ այդ հոտէն խրտչեցաւ: Ա՛խ այդ ազատատենչութիւնը, որուն տակաւին հաւատացողներ կան:

Ան անանկ, յետո՞յ: Իրմէ ետք եկողները չեղան աւելի իմաստուն, մնացին այդ ժայռերուն վրայ, որոշեցին երկիր դառնալ, պետութիւն հաստատել, նոյնիսկ Առաջին Արտաշէսն ալ հայերէնը յայտարարեց որպէս պետական լեզու: Այդ ալ նո՛ր արկածախնդրութիւն մը, որուն հետեւանքները գալիք դարերուն զգացուեցան: Ա՛խ այդ լեզուն: Եւ ըսել, որ տակաւին հայերէնադաւաններ կան մինչեւ օրս:

Այդ չէր բաւեր, Երկրորդ Արշակն ալ եկաւ ուրի՛շ առասպել մը փաթթեց մեր գլխուն, այնպէս կտակեց, թէ պարսից արքային առջեւ ինք ուժեղ եւ ինքնավստահ կը դառնար, երբ գորգին տակ դաւադրաբար ցանուած հայրենի հողին վրայ կը կանգնէր անգիտակցաբար: Այդ հողին ո՛ւժը, այդ ուժին բո՛յրը: Ասով արբեցողներ մնացին մեր մէջ մինչեւ օրս:

Անկէ ետք ո՞վ եկաւ մեր գլխուն պատուհաս՝ Երրորդ Տրդատը: Ծուղակը ինկաւ: Ինք որ այդքան կրցած էր դիմադրել խաղաղասիրութեան, թշնամին իսկ սիրելու քարոզչութիւններուն, որոնք երկու-երեք դարէ ի վեր այն օրերու սորոսականները կը տարածէին, իբր թէ քրոջը մէկ երազին ունկնդիր, թոյլ տուաւ որ Խոր վիրապէն դուրս հանեն այդ Գրիգոր կոչեցեալը, Անակի որդի, որ զինք պիտի բուժէր իր ունեցած գայլախտէն ու մեզ վերածէր ոչխարներու: Բայց այդ ալ տեւականացաւ, դարձանք առաջին քրիստոնեայ պետութիւնը, միթէ պիտի վերջի՞նը մնանք, գայլերու այս աշխարհին մէջ:

Եւ յետոյ ովքե՞ր եկան ամրապնդեցին մեր այս տեղատւութիւնը: Վռամշապուհ-Սահակ-Մեսրոպ եռեակը, որոնք ամեն գնով կ'ուզէին մեզ դարձի բերել, նոյնիսկ սադայէլական միտքը յղացան հայկական այբուբենը վերստեղծելու, որպէսզի յոյներուն կամ ասորիներուն ազդեցութեան չենթարկուինք: Ստիպուեցան ահագին ծախսերու տակ մտնել, ուսուցիչներ պատրաստել, դասագրքեր մէջտեղ բերել, դպրոցներ բանալ, գործ մը որ դեռ չէ վերջացած ու մենք ալ ստիպուած նոյնը կը փորձենք շարունակել ընել, ի գին մեծ զոհողութիւններու, փոխանակ ռուսերէն, անգլերէն, ֆրանսերէն կամ այլ լեզուներ որդեգրելու ու այս բոլոր անհարկի պարտաւորութիւններէն ձերբազատելու:

Յետոյ... յետոյ Խորենացի մը մէջտեղ ելաւ ու այդ բոլորին մասին պատմեց, ողբալով մեր վիճակին վրայ, բայց նոյնատեն ալ հաւատացնելով, թէ մենք ալ արութեան շատ գործեր տեսած էինք մեր պատմութեան ընթացքին:

Մամիկոնեան Վարդա՞նը, Երէց Ղեւո՞նդը, ո՞ր մէկը յիշեմ: Եւ դեռ Եղիշէն, որ հերոսացուց զիրենք, Հաւատն ու Հայրենիքը նոյնացուց, «ձեր Թուրը եւ մեր պարանոցը» պարտուողական այդ կարգախօսը յաւերժացուց: Եւ դեռ Մամիկոնեան Մուշեղը, որմէ մեզ ազատեց... Վարազդատ կոչեցեալ մը:

Պատմական ի՛նչ առիթներ փախցուցինք ձուլուելու, անհետանալու, հանգիստ ապրելու այս մոլորած մոլորակին վրայ: Մեզ իրապաշտութեան կոչեր ընող Վասակները սակայն ձախողեցան:

Իսկ սասունցինե՛րը, այդ ծո՛ւռ, այդ խենթ սասունցիները, որոնց Դաւիթը համարձակեցաւ ընդդիմանալ Մսրայ Մելիքին ու տակաւին յաղթեց ալ, փոխանակ ազնուօրէն վար դնելու Թուր Կէծակին, իյնալու Մելիքին փորած հորին մէջ ու հոն ալ մնալու:

Արաբներն ալ մեզի կորսուելու նման առիթներ ընծայեցին, մեր Ռշտունի Թէոդորոսները, Երկաթ Աշոտները, Մարզպետունի Գէորգները հակառակեցան, թոյլ չտուին: Յետոյ մեծ դաշնակից բիւզանդացիները որքա՛ն նպաստեցին, որ իրենց աժանի ծախենք Անին՝ Գետադարձ կաթողիկոս Պետրոսի միջամտութեամբ:

Դեռ դաս չառինք: Ելանք գացինք Կիլիկիա, նո՛ր Հայաստան մը հիմնելու. Ռուբինեաններ եւ մասամբ նորին: Խոստովանիմ, որ վատ տեղ չէին ընտրեր, ծով ալ ունէինք, բայց չհասկցանք, թէ որո՛ւն հետ պէտք է եռլա երթալ, որո՛ւն գլուխ ծռել, որուն հաւատը որդեգրել: Շարունակեցինք յամառօրէն մե՛ր մատեանները ծաղկել, մե՛ր լեզուն զարգացնել, մեր եկեղեցիները կերտել՝ մե՛ր զանգակները ղօղանջեցնել: Աւելցնեմ, որ կարգ մը իմաստուն զանգուածներ չեկան այդտեղ, նախընտրեցին տունով-տեղով հեռանալ, գտան ուծացման տանող ճանապարհները եւ իրենց արմատներէն շատ-շատ պահեցին յուշօններ, յիշատակներ, որոնք աչք չէին ծակեր, մեզի նոր պատուհասներու չէին առաջնորդեր: Անոնք սորվեր էին մոռնալ: Եւ ըսել, որ դեռ նման ձգտումներ կը յամենան «մոռնա՞լ-չմոռնա՞լ» երկընտրանքը ունեցողներուն մէջ:

Եկա՛ն յորդաները մեզի խօսք հասկցնելու: Հեռուներէն եկան, մօտերէն եկան, հուրով ու սուրով եկան, ու տակաւին հանդիպեցան մեր Թաթուլներուն, Դաւիթ Բէկերուն, Սպարապետ Մխիթարներուն, Ղարաբաղի հինգ մելիքներուն: Անօգո՛ւտ: Շարունակեցինք կռուիլ:

Ո՞ւրտեղէն ի յայտ եկաւ Խրիմեան Մկրտիչը՝ Հայոց Հայրիկը՝ մեր թուղթէ շերեփները երկաթէ շերեփով փոխարինելու իր կոչով: Աբովեան Խաչատուրը՝ Աղասիները ջատագովելով: Նալբանդեան Միքայէլը՝ «Ամենայն տեղ մահը մի է»-ն սորվեցնելով, Րաֆֆին՝ Կայծեր վառելով:

Ամենէն մեծ փորձանքը՝ այդ յորդորներուն հաւատալով՝ յեղափոխական կուսակցութիւններ կազմուեցան, ինքզինք պաշտպանել քարոզել սկսան: Հազարաւոր երիտասարդներու ֆետայի դառնալու, կեանքերը վրայ տալու մղեցին:

Յետոյ մեր բարեկամները իրե՛նք որոշեցին մեզ մէջտեղէն վերցնել, քանի որ մենք կամաւոր չէինք ուզեր անհետանալ, որ խաղաղի աշխարհն այս: 1915:

Այդ ալ օգուտ չըրաւ: Կերտուեցաւ Հայաստանի Հանրապետութիւնը: 1918:

Մեր միւս բարեկամները յստակ դարձուցին, որ սին երազներ չսնուցենք, մոռնանք «Ազատ-Անկախ-Միացեալ»-ը, հանգի՛ստ ապրինք եղբայրական մե՛ծ «հայրենիք»-ին մէջ: Նորէն չեղաւ: Զարենցներ, Շիրազներ դարձեալ մեզ մոլորեցուցին: Եւ եղեւ 1991, *եղեւ հանրաքուէ, եղեւ անկախութիւն: Կամ այդպէս կարծեցինք: Շարունակեցինք պայքարիլ փոխանակ զէնքերը վար դնելու: Արցախը անկախացաւ, Շուշին ազատագրուեցաւ: Որո՞ւ հոգ: Գիտէին, գիտէին, որ այդ բոլորը ժամանակաւոր կացութիւններ են: Ի վերջոյ պիտի յաղթէ ողջմտութիւնը...*

Եւ հիմա մեղաւո՞ր փնտռենք:

Աւելի լաւ է ամբողջացնենք վերեւը նշուած ժողովրդական մեծիմաստ երգը՝

« — Մեղաւոր է Դաշնակցութիւն...»

ՎՐԷԺ-ԱՐՄԷՆ

RITA BAGHDASSARIAN
Conseillère en Sécurité Financière
Revenu Garantie Viager
COMPTE D'ÉPARGNE LIBRE D'IMPÔT (CELI) • CRÉATION D'HÉRITAGE • REER_FERR RENTE RETRAITE • PLAN D'ÉDUCATION-REÉÉ • ASSURANCE-VIE & HYPOTHÉCAIRE • ASSURANCE SALAIRE & COLLECTIVE • ASSURANCE DE PARTENARIAT
3820, boul. Lévesque Ouest, Bureau 101,
Laval Qc. H7V 1E8
Tél.: (450) 973-2822 • (514) 884-1117 • Fax: (450) 973-2262
ritabagh@yahoo.com

VIZUALIS
optométriste
DR SHANT DONABEDIAN
Centre d'Achat Fairview · Fairview Mall
Pointe Claire
514 695 2555 · VIZUALIS.CA

Danièle Papazian, MSc.
Courtier immobilier
C 514.234.6799
dpapazian@remax-quebec.com
www.remaxducartier.com
RE/MAX DU CARTIER
1290, rue Bernard Ouest, bureau 100
Outremont Qc H2V 1V9
T 514.271.2131

Assura Bien inc.
Cabinet en assurance de dommages et de services financiers
Ապահովագրական գրասենեակ
KRIKOR ABRAKIAN VAHAN MATOSSIAN
970 Montée de Liesse, suite 306, Saint-Laurent, Qc, H4T 1W7
T: 514.903.3999

Patisserie
MAHROUSÉ
FONDÉE EN 1970
9705 Boulevard de l'Acadie, Montréal, QC H4N 2W2
Tél: 514.279.1629 • info@mahrouse.ca • www.mahrouse.ca

19 88
30 ans d'excellence!
CARROSSERIE
JACOB & JACOB
BODY SHOP
CAS D'ASSURANCES
6280 St. Jacques, Montréal, Québec, H4B 1T6
Tél: (514) 484 - 7945 Fax: (514) 484 - 2487
jacobautobody@bellnet.ca www.carrosseriejacobetjacob.ca

RE/MAX
RE/MAX 3000 inc.
Elie Berberian
Courtier immobilier | Real Estate Broker
C 514.519.3543
B 514.333.3000

KORONA
JOAILLIERS · 1964 · JEWELLERS
Daniel Torosian
3933 St Martin O. Coin Curé-Labelle Laval, Qc.
514-274-5555 | 450-688-5515 | korona.ca

Assurances

Allstate
ASSURANCE
Vrej Teslakian
Agence du Quartier DIX30
9840, boul. Leduc
450-500-4736
VTeslakian@allstate.ca

FIVE STAR
ELECTRIQUE
CINQ ÉTOILES
SPECIALIST IN DECORATIVE GARDEN LIGHTING
RESIDENTIAL-COMMERCIAL
BEDROS NALPATIAN
442, LA RIVIÈRE, LAVAL, QC.
TEL: 514 - 497- 5155 FAX: 450 - 689- 3997
E-MAIL: ELECTRIC.FIVESTAR@GMAIL.COM

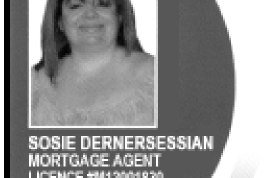
SOSIE DERNERSESSIAN
MORTGAGE AGENT
LICENCE #M12001830
716 Gordon Baker Road, Unit 204A, Toronto Ontario M2H 3B4
CENTUM
Metrocapp Wealth Solutions Inc.
License # 12147
Mortgage programs for new comers to Canada
New purchases
Refinancing
Second mortgages
Self employed
Low credit score
Access to top lenders including private lenders
416.662.6650 cell
centum.ca/sosie_dernersesian

Pharmacie
Levon Benohanian et
Mher Koubelian Inc.
Pharmaciens-propriétaires
3915, Boulevard Samson
Laval, QC H7W 2G1
T 450 688-4111
F 450 681-5525
Lun. au vend. : 8h30 à 21h
Sam. et dim. : 9h à 17h
Infirmière (jeudi) : 8h30 à 15h
LIVRAISON GRATUITE
membre affilié à Proxim

Պատասխան տուէ՛ք պարոն Փաշինեան

Պարտութեան ամօթալի փաստաթուղթի ստորագրման մեղսակից պետական այրերուն բացատրութիւններն ու ինքնարդարացման փորձերը չհամոզեցին զիս։

Նիկոլ Փաշինեանին,

Արցախեան վերջին պատերազմին, մտաւորական քանի մը ընկերներուս ոգեւորած կեցուածքը կիսելով, հայրենի ռազմաքաղաքական ղեկավարութեան ոգեգրած ուղղութեան, քաղաքականութեան, մարտավարութիւններուն, ռազմավարութեան ու կազմակերպական ընթացքին մասին Հեռաւոր Լիբանանէն ո՛չ մէկ գրառում ըրի այն համոզումով ու վստահութեամբ, որ գետնի վրայ իրենք իրենց ընելիքը շատ լաւ գիտեն ու պէտք չունին ո՛չ իմ, եւ ո՛չ ալ հեռաւոր ոստաններէ հնչող կարծիքներու։ Իբրեւ լիբանանահայ «Արցախ Ֆոնտ»ի անդամ, հետեւեցայ ինծի վստահուած աշխատանքին, հետս առնչուող օտար երաժիշտներու եւ մտաւորականներու շրջանակներուն մէջ արցախեան հարցը բացատրելու քարոզչական աշխատանք տարի եւ երբեմն ալ գրառումներ կատարեցի ինծի ծանօթ նահատակներուն ի յուշ։ Անոնց թիւը, ներառեալ «Վարանդա» երգչախումբիս նախկին սաները, ցաւոք անցաւ 30-ը գգգ

Այսօր ունինք այն ինչ որ ունինք։

Հայրենական կորսնցուցած տարածքներ, կիսատ մնացած արի ու դեռատի թռիչքներ, փշրուած երազներ ու սէրեր, խեղուած մանկութիւններ, երեսուն տարիներու ընթացքին ճակտի արդար քրտինքով կառուցուած կամ վերանորոգուած օճախներու կորուստ, համահայկական ճիգերով կերտուած ազգային, կրթական, մշակութային, եկեղեցական ու զինուորական կառոյցներու աւերում, բնահան եղած հայրենակիցներ...

Այսօր հետեւեցայ քաղաքամայր Երեւանի ըմբոստացած հայրենակիցներուս բողոքի ծովածաւալ ցոյցերուն։

Պարտութեան ամօթալի փաստաթուղթի ստորագրման մեղսակից պետական այրերուն բացատրութիւններն ու ինքնարդարացման փորձերը չհամոզեցին զիս։

Շուշիի ազատագրութեան օրէն մինչեւ այսօր, 28 տարիներ շարունակ, հետեւողականօրէն եւ անընդմէջ, ամէն ամառ շտապած եմ Շուշի, ես ինծի համար, իմ մէջս, ինծի տուած երդումիս՝ ամբողջ կեանքիս ընթացքին Արցախին ու արցախահայութեան ծառայելու առաքելութեանս։

Այս 28 տարիներու ամբողջ ջանքն ու քրտինքը կը խոնարհին սահմանի առաջին դիրքի վրայ կանգնած մէկ հայ զինուորի՝ մէկ ակնթարթին իսկ առջեւ։ Այդքանին իսկ համազօր չեն։

Իսկ դուք, պարոն վարչապետ, քանի որ այնքան ամենագէտ ու ամենակարող ըլլալու հաւակնութիւնն ունիք նման փաստաթուղթ մը ստորագրելու, առանց յարգալից վերաբերում ունենալու ձեր նախընտրական խոստումին, այն է՝ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԻՆ ԿԱՄՔԸ հարցնելը,

Եւ քանի որ դուք լկտի ինքնասիրահարուածութեամբ տարուած, դոյզն յարգանք իսկ չունիք ձեր իսկ ձեւաւորած խորհրդարանին նկատմամբ,

Աչքերուս մէջ երկար նայելով պատասխան տուէ՛ք, իրենց դեռատի կեանքը ձեր դաւաճանագրով յումպէտս վատնած եղած նախկին սաներուս արիւնին համար,

Պատասխան տուէ՛ք այրիացած նախկին սանուհիիս, որդեկորոյս երաժիշտ գործակցուհիիս, կրկնակի որդեկորոյս մտաւորական ընկերոջս, եղբայրակորոյս սանուհիիս եւ բոլոր հարազատներուս արցունքին համար,

Պատասխան տուէ՛ք Շուշիէն տարհանուած աւելի քան 500 այժմու թէ նախկին սանիկներուս կորսուած մանկութեան , պատանեկութեան եւ երիտասարդութեան համար, անոնց Շուշիի մէջ կորսնցուցած երջանկութեան ու ժպիտին համար,

Պատասխան տուէ՛ք անոնց ծնողներուն կորսնցուցած տուներուն, ինչքերուն, աշխատավայրերու կորուստներուն ու ձեր պատճառով ու ձեր փոխարէն՝ բարոյահոգեբանական ամօթահար վիճակի մէջ ինկած ըլլալուն համար,

Պատասխա՛ն տուէք Այնճարի, Երեւանի, Շուշիի ու Պէյրութի իր ապրելավայրերուն մէջ միա՛յն Շուշին պաշտող 8-ամեայ որդւոյս՝ «այլեւս պիտի չերթա՞նք Շուշի։ Ճի՞շդ է ,որ մեր տունը Թուրքեր պիտի ապրին։ ճի՞շդ է, որ հայերը պարտուեր են» հարցումներուն...

Եւ եթէ ձեր մէջ մարդկայնութեան փոքր նշոյլ մը մնացած է տակաւին, կը յորդորեմ ձեզի, որ անյապաղ իշխանութիւնը յանձնէ՛ք ձեռնհասներու, որ հայրենիքը դուրս բերեն առկայ ամօթալի ճգնաժամէն։

Հեռաւոր Լիբանանէն կը միանամ հայրենի թէ աշխարհասփիւռ հայութեան մեծամասնութեան բողոքին ու իրենցմէ աղաջելով կը խնդրեմ, որ երբեւէ չշրջանցեն հայրենիքի միասնականութեան, արժանապատուութեան ու այնքան անհրաժեշտ փոխադարձ սիրոյ հրամայականով իմաստաւորուող սահմանները, հայրենիքը գերծ պահելով թշնամին զուարճացնող արիւնալի բախումներէ։

Կոմիտասդ «ՍԻՐԵՑԷ՛Ք ԶԻՐԱՐ, ՇԱՏ ՍԻՐԵՑԷ՛Ք, ՈՐՊԷՍԶԻ ԱՊՐԻ՛Քգգգ»

Զաքար Քէշիշեան
(Շուշիի պատուոյ քաղաքացի,
Արցախի հանրապետութեան մշակոյթի վաստակաւոր գործիչ,
Պետական մրցանակներու դափնեկիր)

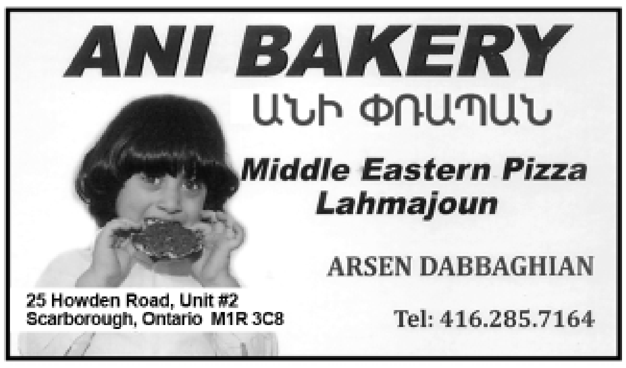

horiZon
HORIZON
Hebdomadaire arménien
Armenian Weekly
Publié par / Published by
Les Publications Arméniennes (1991)
3401, Olivar-Asselin
Montréal, Québec
Canada H4J 1L5

Abonnement annuel / Yearly subscription
Canada
2e classe - 2nd class: $80
plus applicable taxes
1re classe - 1st class: $95
États-Unis / USA
1re classe - 1st class: $95 US
Ailleurs / Elsewhere
1re classe - 1st class: $125 US

Administration / Publicité
Sylva Ehramdjian-Bachekjian
(General Manager)
Tél.: (514) 332-3757
Télécopieur/Fax (514) 332-4870
E-Mail:sylva@horizonweekly.ca
Courrier de deuxième classe
/No. 40065294 / Second class mail
Dépôt légal: bibliothèques nationales du Québec et du Canada - ISSN 0708580X

Վարիչ Խմբագիր՝
Վահագն Գարագաշեան
Վարչական պատասխանատու՝
Սիլվա Պաշըգճեան
Քարտուղար՝ Մարինա
Տէր Խաչատուրեան
Աւագ խմբագիր՝
Վրէժ-Արմէն Արթինեան
Անգլերէն/Ֆրանսերէն՝ Վիգէն Աբրահամեան, Թինա Սիլահեան
Ձեւաւորում եւ Սրբագրիչ՝
Քրիստափոր Միքայէլեան

Թորոնթոյի Ներկայացուցիչներ՝
Գրիգոր Հոթոյեան, (416) 494-1921
Ժագ Վարպետեան, (416) 722-9225

Լուսանկարիչներ՝ Արմէն Ալեմեան, Մայք Թաշճեան, Իշխան Ղազարեան, Վազգէն Տէկիրմէնթաշ

Financé par le gouvernement du Canada
Funded by the Government of Canada
Canada

Ghadir meat & Restaurant
Halal Meat & Mid Eastern Grocery - Charcoal BBQ - Shawarma, Lahmbajeen, Manakish and Pastry 416 7507404
Ghadir Fish Restaurant غدير
Fresh fish, Fried fish, Charcoal grilled fish 416 750 7404
Ghadir Meat & Restaurant
Ghadir
Ghadir
Meat & Restaurant
Մեր յարգոյ յաճախորդներուն կը տեղեկացնենք, թէ GHADIR մսավաճառատունն ու ճաշարանը փոխադրուած է աւելի ընդարձակ եւ յարմարաւէտ կեդրոն մը՝ նորագոյն եւ լաւագոյն ձեւով ծառայելու մեր յաճախորդներուն:
Մեր ճաշարանէն ներս կը սպասարկուին միջին արեւելեան զանազան ճաշատեսակներ, օրինակ ՝ մէնէիշ, պանիրով պէօրէկ, հաւու եւ կովու միսով շաուրմա, հաւու եւ կովու միսով խորոված, մաշոթ, չի քօֆթէ, լման հաւու խորոված, սուճուխ եւ այլ տեսակի աղանդերներ:
ՆՈՐ ՀԱՍՑԷ՝
1848 Lawrence Avenue East
Scarborough, Ontario M1R 2Y4
ՀԵՌԱՁԱՅՆ՝
(416) 750-7404 կամ (416) 750-7400
NEW! Fresh, fried and charcoal grilled fish – Dine in or Take out

Horizon, 3401, Olivar-Asselin, Montréal, Québec Canada H4J 1L5 Courrier de deuxième classe /No. 40065294 / Second class mail